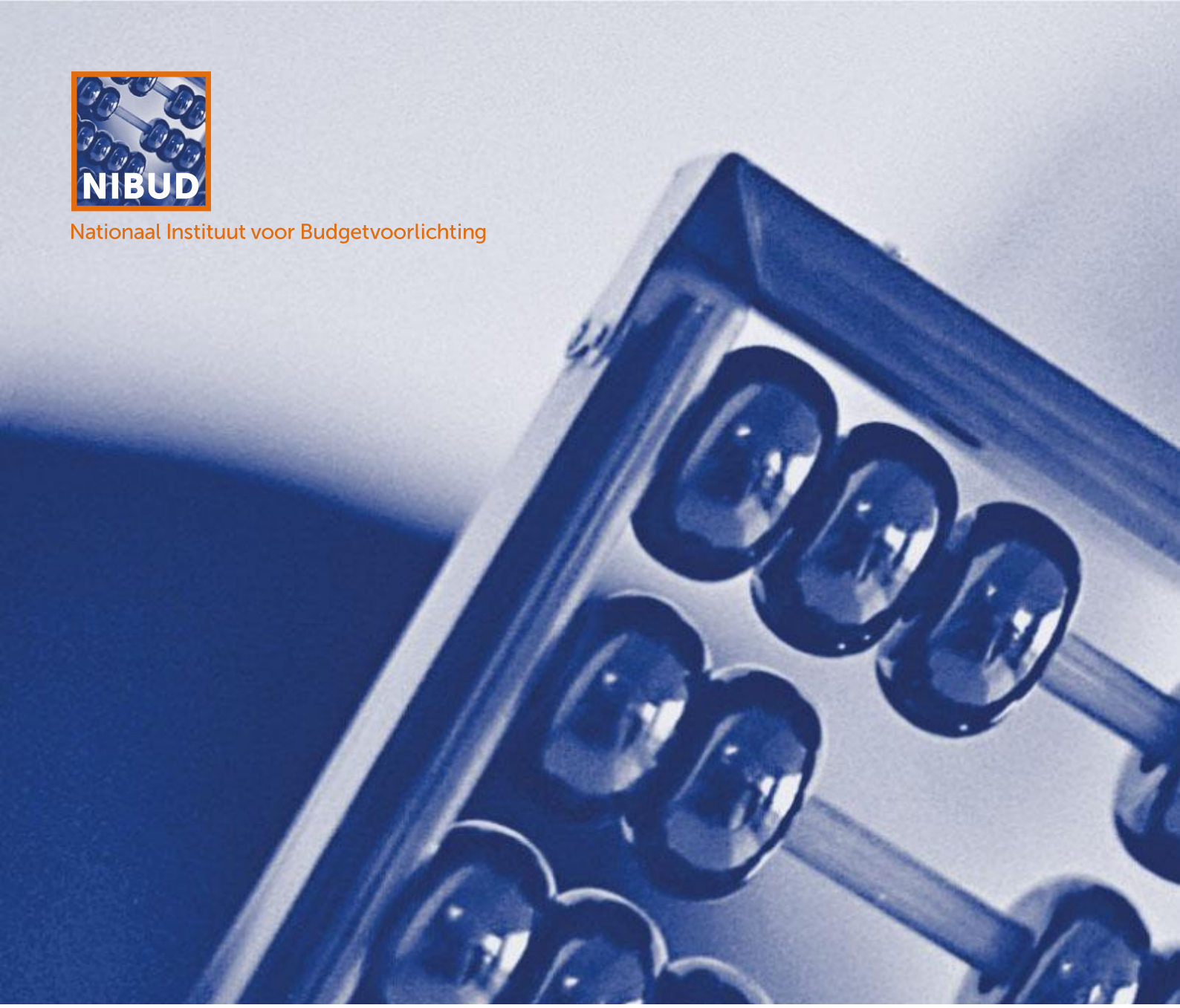

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Nibud Studentenonderzoek 2026

Onderzoek naar de geldzaken van hbo- en wo-studenten

Gitta van den Enden, Annette Groen, Sanne Lamers

Nibud Studentenonderzoek 2026

Onderzoek naar de geldzaken van hbo- en wo-studenten

Auteurs
Gitta van den Enden
Annette Groen
Sanne Lamers

Nibud, september 2026

Inhoud

Samenvatting en conclusies hbo-wo 3

1. **Inleiding** 7
1.1 Doel- en vraagstelling 7
1.2 Aanpak van het onderzoek 7
1.3 Leeswijzer 9

2. **De inkomsten van studenten** 10
2.1 Inleiding 10
2.2 Het totale besteedbare inkomen 10
2.3 De inkomstenbronnen 11
2.4 Geld van ouders (directe bijdrage) 12
2.5 Studiefinanciering 13
2.5.1 Basisbeurs 14
2.5.2 Aanvullende beurs 15
2.5.3 Rentedragende lening bij DUO en collegegeldkrediet 16
2.6 Bijbaan en/of betaalde stage 18
2.7 Overige inkomsten 20
2.7.1 Zorgtoeslag 20
2.7.2 Belastingaangifte 21

3. **De uitgaven van studenten** 23
3.1 Inleiding 23
3.2 Totale uitgaven 23
3.3 Uitgaven van studenten 24
3.4 Kostgeld 26
3.5 Wie betaalt welke uitgaven 27
3.6 Aantal uitgavenposten dat studenten zelf betalen 30

4. **Lenen bij DUO: houding, gedrag en kennis** 33
4.1 Inleiding 33
4.2 Houding ten opzichte van DUO-lening 33
4.2.1 Redenen om (niet) te lenen 35
4.2.2 Hoogte van lening bepalen 36
4.2.3 Zorgen rondom studieschuld 37
4.3 Bekendheid met regels rondom de studiefinanciering 38
4.4 Informatievoorziening 39

5. **Algemene financiële situatie** 40
5.1 Inleiding 40
5.2 Rondkomen 40
5.3 Mate van rondkomen naar achtergrondkenmerken 40
5.3.1 Mate van rondkomen naar inkomstenbronnen 41
5.3.2 Redenen waarom studenten moeilijk rondkomen 43
5.3.3 Redenen waarom studenten makkelijk rondkomen 43
5.3.4 Mate van rondkomen naar uitgavenposten die studenten zelf betalen 44
5.4 Leningen, betalingsachterstanden en roodstand 45
5.4.1 Lening (exclusief DUO-lening) 45
5.4.2 Betalingsachterstand 46

5.4.3 Roodstand 47

6. **Spaargedrag** 48
6.1 Inleiding 48
6.2 Welke studenten sparen? 48
6.3 Spaargedrag 50
6.4 Manier van sparen 50
6.5 Redenen om (niet) te sparen 50
6.6 Spaargeld 51

Bijlage 1 | Achtergrondkenmerken hbo- en wo-studenten 52

Bijlage 2 | Onderzoeksopzet 53

Bijlage 3 | Uitgavenposten 54

Bijlage 4 | Prijsindexcijfers 56

Samenvatting en conclusies hbo-wo

Het Nibud doet periodiek onderzoek naar de financiële situatie, het financiële gedrag en de financiële keuzes van hbo- en wo-studenten. In 2024 is dit onderzoek voor het laatst uitgevoerd. In 2023 is de basisbeurs weer ingevoerd, met daarbovenop een extra koopkrachtmaatregel voor uitwonende studenten. Die extra koopkrachtmaatregel is per 1 september 2024 stopgezet. Dit onderzoek laat zien hoe het er nu voor staat met de financiële situatie van studenten in het hbo en wo.

Het studentenonderzoek onder hbo- en wo-studenten 2026 geeft antwoord op de volgende vragen:

- Hoe goed kunnen studenten over het algemeen rondkomen? Welke groepen studenten kunnen minder goed rondkomen en wat zijn de redenen daarvoor?
- Welke inkomstenbronnen hebben studenten?
- Wat zijn de belangrijkste uitgavenposten van studenten?
- Wat is de houding van studenten ten opzichte van lenen bij DUO? Hoe ervaren zij het hebben van een studieschuld?
- In hoeverre zijn studenten bekend met de verschillende onderdelen van het studiefinancieringsstelsel?
- Wat is het financiële gedrag van studenten ten aanzien van sparen, lenen en schulden?

Algemene conclusie

Op het eerste gezicht is het financiële beeld van hbo- en wo-studenten stabiel. Net als in 2024 geven de meeste hbo- en wo-studenten aan dat zij goed kunnen rondkomen en ruimte hebben om te sparen.

Toch zien we dat de manier waarop studenten hun financiële positie op peil houden verandert. Niet zozeer de totale hoogte van de inkomsten en uitgaven verschilt ten opzichte van 2024, maar wel de verdeling van de verschillende inkomstenbronnen. Studenten hebben meer inkomsten uit werk, terwijl de inkomsten uit studiefinanciering en de directe financiële bijdrage van ouders zijn afgenomen. Dat de inkomsten uit studiefinanciering zijn gedaald heeft vooral te maken met de tijdelijke koopkrachtmaatregel die alleen gold in het studiejaar 2023-2024. Ook is het percentage studenten dat leent bij DUO gedaald. De financiële positie van studenten steunt dus steeds sterker op eigen inkomsten.

Tegelijkertijd zijn de verschillen tussen groepen studenten groot. Studenten wonen vaker thuis dan in 2024. In 2024 woonde 45 procent van de studenten zelfstandig. Inmiddels is dit aandeel gedaald naar 35 procent. Dat meer studenten thuis wonen, speelt waarschijnlijk mee in het relatief gunstige totaalbeeld, omdat thuiswonende studenten doorgaans makkelijker rondkomen dan uitwonende studenten. Voor studenten die op zichzelf wonen is de financiële situatie duidelijk kwetsbaarder. Zij lenen vaker, sparen minder, en hebben vaker moeite om rond te komen. Uitwonende studenten worden bovendien vaker geconfronteerd met andere en hogere uitgaven. Het gaat relatief vaak om oudere studenten, die minder vaak een basisbeurs ontvangen en gemiddeld meer inkomsten uit werk hebben.

Daarnaast zien we meer onzekerheid rondom studiefinanciering en studieschulden. Studenten met een studieschuld maken zich vaker zorgen over de hoogte en de gevolgen daarvan. Tegelijkertijd is de kennis onder studenten over verschillende financieel relevante regels rond de studiefinanciering afgenomen. Ongeveer de helft van de

studenten heeft behoefte aan meer informatie over studeren en geldzaken. Deze combinatie benadrukt het belang van duidelijke en tijdige informatie over de regels rond en de financiële gevolgen van studiefinanciering.

Het stabiele totaalbeeld betekent dus niet dat er weinig is veranderd. De financiële ruimte van studenten is ongelijk verdeeld en de manier waarop zij die ruimte creëren, is in beweging. In deze samenvatting presenteren we de belangrijkste uitkomsten die dit beeld onderbouwen.

De meeste studenten komen nog steeds goed rond

Meer dan de helft van de studenten (58 procent) in het hbo en wo zegt makkelijk of heel makkelijk te kunnen rondkomen. 9 procent van de studenten komt (heel) moeilijk rond. De overige 33 procent geeft aan dat het niet moeilijk, maar ook niet makkelijk is om rond te komen. Dit beeld is vergelijkbaar met 2024.

Studenten die moeilijk kunnen rondkomen zijn vaker uitwonende studenten. Ook zien we dat oudere studenten (24-29 jaar), die vaak geen recht meer hebben op een basisbeurs, vaker moeite hebben om financieel rond te komen. Daarnaast zien we onder deze groep vaker studenten die geen geld van hun ouders ontvangen en studenten met een DUO-lening. Studenten die moeilijk rondkomen betalen ook vaker uitgavenposten zoals huur, collegegeld en zorgverzekering zelf.

Studenten geven aan dat zij vooral moeilijk kunnen rondkomen doordat alles duurder is geworden en/of doordat ze weinig inkomsten hebben. Ook wordt vaak genoemd dat zij op zichzelf wonen, hoge vaste lasten hebben of niet door hun ouders worden ondersteund. Studenten die makkelijk kunnen rondkomen geven als belangrijkste redenen dat zij een bijbaan hebben en/of nog thuis wonen.

Afnemende ouderbijdrage

We zien een duidelijke dalende trend in de ouderbijdrage over de afgelopen jaren. Daarbij maken we onderscheid tussen een directe en indirecte financiële bijdrage van ouders. Met een directe bijdrage bedoelen we geld dat studenten van hun ouders ontvangen. Met een indirecte bijdrage bedoelen we uitgaven die ouders voor hun studerende kind betalen, zoals huur, collegegeld of de zorgverzekering.

Voornamelijk bij de directe ouderbijdrage zien we een duidelijke daling. In 2021 kreeg nog 68 procent van de studenten een ouderbijdrage. In 2024 daalde dit naar 58 procent, en in 2026 zien we dat nog 52 procent geld van de ouders krijgt. Ook het gemiddelde bedrag dat studenten van hun ouders krijgen is gedaald, van € 240 naar € 196.

Deze daling zien we vooral terug bij thuiswonende studenten. Onder uitwonende studenten ontvangt een vergelijkbaar aandeel een bijdrage van de ouders als in 2024 (64 tegenover 66 procent). Wel ligt het bedrag iets lager (€ 299 tegenover € 317). Bij thuiswonende studenten daalde de ouderbijdrage van € 137 naar € 113 per maand.

Bij de indirecte financiële bijdrage is het beeld grotendeels stabiel gebleven. Wel zien we dat uitwonende studenten in 2026 iets minder vaak volledig zelf de huur betalen, net als de telefoon, het collegegeld en de basiszorgverzekering. Ook studiegerelateerde kosten worden iets minder vaak volledig door henzelf betaald. Daar staat tegenover dat zij vaker zelf aanvullende verzekeringen, reisverzekeringen en vakanties betalen.

Niet iedere student ontvangt dezelfde ondersteuning van ouders

De resultaten laten zien dat ouders hun kinderen vaak op meerdere manieren tegelijk ondersteunen. Studenten die een directe bijdrage van hun ouders ontvangen, krijgen in veel gevallen óók ondersteuning via een indirecte bijdrage, waarbij hun ouders dus bepaalde kosten voor hen betalen.

Studenten die geen directe bijdrage van hun ouders ontvangen, betalen ook juist vaker belangrijke kosten zoals huur, collegegeld en zorgverzekering volledig zelf. Onder deze groep zien we vaker studenten met een aanvullende beurs.

De verschillen tussen studenten beperken zich daarmee niet alleen tot de hoogte van de ouderbijdrage, maar ook tot de mate waarin ouders bepaalde kosten voor hun studerende kind kunnen betalen.

Studenten verdienen een groter deel van hun inkomen zelf

De totale inkomsten van studenten zijn vergelijkbaar met die van 2024. Wel zien we een duidelijke verschuiving in de samenstelling van die inkomsten. Studenten ontvangen minder geld van hun ouders en minder inkomsten uit studiefinanciering. Dat laatste hangt onder meer samen met het wegvallen van de tijdelijke koopkrachtmaatregel voor uitwonende studenten die gold in het studiejaar 2023-2024. Daarnaast is het percentage studenten dat leent gedaald.

Ondanks deze afname van andere inkomstenbronnen blijft het totale inkomen van studenten dus grotendeels gelijk. De stijging van de inkomsten uit werk speelt daarbij een belangrijke rol. Zowel het aantal gewerkte uren als de inkomsten uit een bijbaan of stage zijn toegenomen ten opzichte van 2024. De inkomsten uit werk stegen van € 560 naar € 654 per maand. Nederlandse studenten behoren al langer tot de studenten die internationaal gezien veel werken naast hun studie.[1] De hoogste inkomsten uit werk zien we onder uitwonende studenten, studenten zonder basisbeurs en studenten die geen bijdrage van hun ouders ontvangen.

Studenten houden hun financiële positie dus steeds vaker op peil met inkomsten die zij zelf verdienen.

Kennis over studiefinanciering afgenomen

Studenten kennen de hoofdlijnen van het studiefinancieringsstelsel goed, maar hebben minder kennis van specifieke regels die van belang zijn voor het gebruik en het terugbetalen van studiefinanciering. Op een aantal algemene onderwerpen is de kennis nog steeds hoog. Zo weten veel studenten dat de basisbeurs, aanvullende beurs en het studentenreisproduct worden omgezet in een gift bij een diploma binnen tien jaar (90 procent goed). Ook de invloed van een studieschuld op de maximale hypotheek (75 procent goed) en de regeling rondom teruggave van collegegeld bij uitschrijving voor 1 februari (84 procent goed) zijn relatief goed bekend.

Echter de regels rond lenen en het studentenreisproduct zijn minder goed bekend. Slechts 44 procent weet dat tijdens de studie al rente wordt opgebouwd over de studieschuld. Slechts 57 procent weet dat je je lening elke maand kunt aanpassen in Mijn DUO. Slechts 59 procent weet dat je na je studie vrijwillig meer mag aflossen dan DUO berekent. 63 procent weet dat het studentenreisproduct niet automatisch stopt, maar dat betekent ook

[1] UWV (2025). Nergens in Europa zijn zoveel jongeren aan het werk als in Nederland. https://www.uwv.nl/nl/nieuws/nergens-in-europa-zijn-zoveel-jongeren-aan-het-werk-als-in-nederland

dat bijna vier op de tien studenten dit niet weten of verkeerd begrijpen. Dat zijn juist regels die directe financiële gevolgen kunnen hebben.

De helft van de studenten (52 procent) heeft behoefte aan meer informatie over studeren en geldzaken. In 2024 was dit nog 67 procent. Veel studenten hebben nog steeds behoefte aan informatie over wat de financiële gevolgen zijn van lenen (27 procent), of ze in aanmerking kunnen komen voor toeslagen (24 procent) en hoe en wanneer ze hun studieschuld moeten afbetalen (22 procent).

Studenten lenen minder en zorgen over studieschuld nemen toe

Het aandeel studenten met een DUO-lening is ten opzichte van 2024 flink gedaald, van 22 naar 15 procent. Studenten die lenen, lenen gemiddeld wel een hoger bedrag: het maandelijkse leenbedrag steeg van € 553 naar € 634. Van de studenten die lenen vindt 50 procent de lening een investering in de toekomst. Daarnaast wordt bij het bepalen van de hoogte van de lening minder vaak gekeken naar het maximale leenbedrag en juist vaker naar de gevolgen voor de toekomst, bijvoorbeeld voor het verkrijgen van een hypotheek.

Uitwonende studenten lenen vaker dan thuiswonende studenten (31 tegenover 7 procent). Ook studenten zonder basisbeurs lenen vaker dan studenten die deze vorm van ondersteuning wel ontvangen.

Opvallend is dat we geen verschil zien in lenen tussen studenten die wel en geen directe financiële bijdrage van hun ouders ontvangen. Tegelijkertijd zagen we ook al, zoals beschreven, dat studenten zonder ouderbijdrage vaker belangrijke kosten zelf betalen en vaker hogere inkomsten uit werk hebben. Dit impliceert dat studenten hun financiële positie op verschillende manieren organiseren en niet automatisch vaker lenen wanneer andere inkomstenbronnen wegvallen.

Ondertussen nemen de zorgen over studieschulden wel toe. Van de studenten met een studieschuld maakt 68 procent zich zorgen over de gevolgen daarvan voor financiële beslissingen in de toekomst. In 2024 was dit nog 58 procent. Ook de zorgen over de hoogte van de schuld (van 44 naar 55 procent) en het afbetalen ervan (van 40 naar 49 procent) zijn duidelijk toegenomen.

Deze ontwikkeling staat niet op zichzelf. Eerder zagen we dat de kennis van studenten over verschillende financieel relevante regels rond de studiefinanciering is afgenomen, terwijl ongeveer de helft van de studenten behoefte heeft aan meer informatie over studeren en geldzaken. De combinatie van minder leningen, meer aandacht voor de gevolgen van lenen, meer zorgen over studieschulden, minder kennis en een blijvende informatiebehoefte wijst op toenemende onzekerheid rondom studiefinanciering en studieschulden.

Verantwoording

In totaal zijn 2.096 hbo- en wo-studenten bevraagd via een online survey. De studenten zijn net als in 2024 geworven via DUO. Voor de gegevens over inkomsten uit werk, stage en studiefinanciering hebben we gebruikgemaakt van data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en DUO.

1. Inleiding

Het Nibud doet al sinds 2009 onderzoek naar de financiële positie van mbo-, hbo- en wo-studenten. Hiermee bieden we inzicht in de financiële situatie, het financiële gedrag en de financiële keuzes van deze studenten. De uitkomsten bieden zowel beleidsmakers als opleiders en voorlichters handvatten om de financiële situatie van studenten waar nodig te verbeteren. In 2024 is dit onderzoek voor het laatst uitgevoerd. In 2023 is de basisbeurs weer ingevoerd, met daarbovenop een extra koopkrachtmaatregel voor uitwonende studenten. Die extra koopkrachtmaatregel is per 1 september 2024 stopgezet. Dit onderzoek laat zien hoe het er nu voor staat met de financiële situatie van studenten in het hbo en wo.

Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft het Nibud opdracht gegeven om dit onderzoek uit te voeren. Het moet beleidsmakers, maar ook onderwijsinstellingen en andere partijen helpen om daar waar nodig de financiële situatie van studenten te verbeteren. In dit rapport staan hbo- en wo-studenten centraal.

1.1 Doel- en vraagstelling

Het studentenonderzoek 2026 onder hbo- en wo-studenten geeft inzicht in de financiële situatie van studenten en de ontwikkelingen daarin sinds 2024. We beantwoorden de volgende vragen:

- Hoe goed kunnen studenten over het algemeen rondkomen? Welke (groepen) studenten kunnen minder goed rondkomen en wat zij de redenen daarvoor?
- Welke inkomstenbronnen hebben studenten?
- Wat zijn de belangrijkste uitgavenposten van studenten?
- Wat is de houding van studenten ten opzichte van lenen bij DUO? Hoe ervaren zij het hebben van een studieschuld?
- In hoeverre zijn studenten bekend met de verschillende onderdelen van het studiefinancieringsstelsel?
- Wat is het financiële gedrag van studenten ten aanzien van sparen, lenen en schulden?

1.2 Aanpak van het onderzoek

In totaal zijn 2.096 studenten in het hbo en wo bevraagd via een online survey. De studenten zijn net als in 2024 geworven via DUO. Voor de gegevens over inkomsten uit werk, stage en studiefinanciering hebben we gebruikgemaakt van data van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en DUO. Daarnaast hebben we voor de update van de uitgavenbedragen gebruikgemaakt van de CBS-prijsindexcijfers.

Dit jaar zijn er een paar aanpassingen/aanvullingen ten opzichte van 2024:

- In deze meting leggen we meer de nadruk op studenten die moeilijk kunnen rondkomen. Daarvoor hebben we de steekproef vergroot, waardoor we meer inzicht kunnen bieden in hun kenmerken.
- We besteden meer aandacht aan de indirecte bijdrage van ouders door voor alle uitgaven uit te vragen wie de kosten betaalt: de student, de ouders of beiden. Op deze manier krijgen we een vollediger beeld van hoe ouders bijdragen in de financiën.

- In deze meting hoeven studenten niet aan te geven wat ze uitgeven voor alle uitgavenposten. In plaats daarvan zijn de uitgaven uit het onderzoek van 2024 geactualiseerd met behulp van prijsindexcijfers van het CBS, zodat de resultaten vergelijkbaar blijven met eerdere jaren. Dit hebben we gedaan om de lengte van de vragenlijst te beperken.
- Bij de steekproeftrekking hebben we dit jaar naast gegevens over geslacht, leeftijd en type opleiding ook gegevens over herkomst meegenomen. De data zijn hier achteraf op gewogen. Omdat het kenmerk herkomst een gevoelig karakter heeft, leggen we graag uit waarom we dat hebben gedaan. In gesprekken met onderwijsinstellingen en studenten komt regelmatig naar voren dat jongeren met een herkomst buiten Nederland niet goed zijn vertegenwoordigd in de responsgroep. Het is van belang dat de steekproef ook op dit punt representatief is. De gegevens over herkomst worden dus alleen gebruikt door DUO voor het trekken van een steekproef. Omdat herkomst een bijzonder persoonsgegeven is, gebruikt het Nibud de gegevens niet voor het uitvoeren van analyses.

Peildata
- Het surveyonderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 21 tot en met 27 april 2026.
- De data van de studiefinancieringsonderdelen zoals basisbeurs, aanvullende beurs, rentedragende lening en collegegeldkrediet zijn verkregen via DUO. De peildatum van deze gegevens is 1 april 2026. Op basis van dit onderzoek kunnen geen absolute uitspraken worden gedaan over het (niet-)gebruik van de studiefinanciering. Er kunnen namelijk verschillen bestaan tussen de uitkomsten van dit onderzoek en het landelijke beeld. Dit onderzoek is uitgevoerd op basis van een steekproef en daardoor kan er een verschil zijn met het moment van meten en de peildatum van de data.
- De steekproefgegevens als leeftijd, geslacht, type opleiding en herkomst zijn ook verkregen via DUO. Peildatum van deze gegevens is 1 oktober 2025.
- Gegevens over inkomen uit werk en stage zijn verkregen via het CBS. Het betreft het inkomen over 2025.

Representativiteit
De steekproef is gewogen naar de verdeling van geslacht, leeftijd, opleidingsniveau en herkomst van studenten tot 30 jaar in Nederland, op basis van gegevens van DUO (zie tabel 49 in de bijlage). Hierbij is het belangrijk op te merken dat het aandeel thuiswonende studenten in 2026 in Nederland hoger is dan in 2024. Waar in 2024 nog 55 procent van de studenten thuis woonde, bedraagt dit in 2026 65 procent. Deze verschuiving in de woonsituatie van studenten kan van invloed zijn op de gemiddelde uitkomsten voor de totale groep hbo- en wo-studenten.

Analyse
Bij de analyse van de vragen is gekeken naar de samenhang met de achtergrondkenmerken geslacht, leeftijd, type opleiding (hbo of wo) en woonsituatie. In bijlage 1 is een uitgebreide verantwoording en beschrijving van de responsgroep opgenomen. Relevante statistisch significante verschillen tussen groepen zijn in dit rapport benoemd. Daarbij is uitgegaan van een betrouwbaarheidsinterval van 95 procent. Dit betekent dat het waargenomen percentage significant afwijkt van het gemiddelde binnen de betreffende vergelijking. In de tabellen zijn groepen die significant afwijken van het gemiddelde onderstreept.

1.3 Leeswijzer

In het vervolg van dit rapport gaan we in hoofdstuk 2 eerst in op het inkomen van studenten. Hoofdstuk 3 gaat over het uitgavenpatroon van studenten. In hoofdstuk 4 komt houding, gedrag en kennis ten opzichte van lenen bij DUO aan bod. In de daaropvolgende hoofdstukken presenteren we uitkomsten van de vragen naar houding, gedrag ten opzichte van rondkomen, lenen en sparen. We vergelijken de resultaten met de situatie in 2024. Waar relevant besteden we daar apart aandacht aan.

2. De inkomsten van studenten

In dit hoofdstuk kijken we naar de inkomsten van hbo- en wo-studenten. Wat zijn de belangrijkste inkomstenbronnen en wat hebben deze studenten te besteden? In 2026 hebben zij gemiddeld € 1.337 per maand te besteden. Uitwonende studenten hebben gemiddeld € 1.721 aan inkomsten. Studenten die thuis wonen hebben gemiddeld bijna € 600 minder inkomsten, namelijk € 1.128. De belangrijkste bronnen van inkomsten voor studenten zijn de studiefinanciering en de bijbaan, met respectievelijk € 471 en € 654 per maand. Dat uitwonende studenten een hoger inkomen hebben, komt vooral doordat zij meer basisbeurs ontvangen. Maar ook de bijdrage van ouders (€ 299 versus € 113) en inkomsten uit werk (€ 693 versus € 632) zijn hoger. Het aandeel studenten dat geld ontvangt van hun ouders is wel gedaald, van 58 naar 52 procent. Het overgrote deel van de studenten (91 procent) maakt gebruik van een of meer vormen van studiefinanciering. Net als in 2024 ontvangt bijna driekwart (72 procent) een basisbeurs. Hbo- en wo-studenten kunnen in aanmerking komen voor de basisbeurs voor de nominale duur van de studie (drie jaar voor bachelor, een of twee jaar voor master en vier jaar voor hbo). Daarom zien we onder 16-21-jarigen een hoger gebruik, namelijk ruim 90 procent.

2.1 Inleiding

Om zicht te krijgen op de financiële situatie van hbo- en wo-studenten is het van belang een goed beeld te hebben van hun inkomsten. We willen niet alleen weten wat studenten te besteden hebben, maar ook uit welke componenten hun inkomen bestaat. In dit hoofdstuk geven we inzicht in de verschillende inkomenscomponenten van studenten, zoals de verschillende onderdelen van de studiefinanciering, inkomen uit werk of stage, de bijdrage van ouders en eventuele andere inkomsten of tegemoetkomingen zoals belastingteruggave of toeslagen.

De gegevens over de studiefinanciering zijn afkomstig van DUO zoals die bekend waren op 1 april 2026. De gegevens over de inkomsten uit bijbaan en stage zijn van het CBS, waarbij die van 2025 het meest recent zijn. De resterende gegevens hebben de studenten zelf ingevuld in de survey.

In de volgende paragraaf gaan we in op het totaal besteedbaar inkomen. Vervolgens beschrijven we in de paragrafen daarna de onderliggende inkomenscomponenten.

2.2 Het totale besteedbare inkomen

Als we het hebben over het totaal besteedbaar inkomen dan bedoelen we studiefinanciering, (netto) inkomsten uit bijbaantjes en betaalde stages, directe bijdrage van ouders, teruggave van de Belastingdienst en overige inkomsten (toeslagen, alimentatie, uitkering, verkoop van spullen, eigen bedrijf). Met directe bijdrage van ouders bedoelen we het geld dat studenten op regelmatige basis van hun ouders krijgen om zelf bepaalde kosten te betalen. Het gaat dus niet om bepaalde kosten die de ouders voor de student betalen. Dat deel van de ouderbijdrage komt in hoofdstuk 3 aan bod en noemen we de indirecte bijdrage van ouders.

Als we kijken naar al deze inkomenscomponenten dan zien we dat studenten gemiddeld € 1.337 per maand te besteden hebben (tabel 1). Het mediane inkomen is € 1.206 per maand. Met andere woorden: voor de ene helft van de studenten zijn de inkomsten minder dan € 1.206 per maand en voor de andere helft meer.

We zien grote verschillen tussen de inkomsten van thuiswonende en uitwonende studenten. Uitwonende studenten ontvangen per maand € 593 meer aan inkomsten dan thuiswonende studenten. Daarnaast hebben oudere studenten hogere inkomsten dan jongere studenten.

Tabel 1: Totaal besteedbaar inkomen (in euro's per maand) naar achtergrondkenmerken (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.090*)

		2024 €	2026 €
Geslacht	Man	1.347	1.341
	Vrouw	1.349	1.333
Leeftijd	16-19 jaar	966	959
	20-21 jaar	1.348	1.344
	22-23 jaar	1.588	1.512
	24-29 jaar	1.573	1.649
Opleidingsniveau	Hbo	1.307	1.318
	Wo	1.407	1.368
Woonsituatie	Thuiswonend	1.063	1.128
	Uitwonend	1.710	1.721
Totaal		**1.348**	**1.337**

** Lagere n dan de totale groep (2.096). Van een aantal studenten had het CBS geen gegevens.*

Vergelijking met 2024
De inkomsten zijn vergelijkbaar met 2024. Rekening houdend met de inflatie (gemiddeld 3 procent per jaar) betekent dit dat studenten reëel gezien minder te besteden hebben dan twee jaar geleden. Ook de mediaan ligt iets lager: van € 1.245 naar € 1.206 per maand. Dit zou ermee te maken kunnen hebben dat er in 2026 meer studenten thuis wonen dan in 2024. In 2024 woonde 55 procent van de studenten thuis, dat is nu 65 procent. Omdat thuiswonende studenten gemiddeld een lager besteedbaar inkomen hebben dan uitwonende studenten, drukt deze verschuiving op het gemiddelde inkomen van de totale groep studenten. Rekening houdend met de inflatie is het inkomen van thuiswonende studenten ongeveer gelijk gebleven, en dat van uitwonende studenten licht gedaald.

2.3 De inkomstenbronnen

De belangrijkste bronnen van inkomsten voor studenten zijn de studiefinanciering en de bijbaan, met respectievelijk € 471 en € 654 per maand; 91 respectievelijk 89 procent heeft inkomen uit deze bronnen (tabel 2).

Tabel 2: Percentage studenten met een bepaalde inkomstenbron en gemiddelde inkomsten per inkomstenbron (in euro's per maand) (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Geld ouders	58	240	52	196
Studiefinanciering	91	550*	91	471
Bijbaan/stage	88	560	89	654
Teruggave belastingaangifte	68	47	54	53
Overige inkomsten**	84	232	91	376
Totaal		**1.348*** **		**1.337*** **

** Inclusief de tijdelijke koopkrachtverhoging (tot 1 september 2024).*

*** Bestaan uit zorg- en huurtoeslag, inkomsten uit eigen bedrijf, extra activiteiten (bijv. bijles geven, klussen), verkoop van spullen, alimentatie en uitkering.*

**** Het totale inkomen is berekend als het gemiddelde van het totale inkomen per student. Dit bedrag is daarom niet gelijk aan de optelsom van de bedragen van de verschillende inkomstenbronnen, omdat niet alle studenten deze inkomstenbronnen hebben (bedragen zijn exclusief 0).*

Vergelijking met 2024

Het percentage ouders dat een directe bijdrage geeft is gedaald ten opzichte van 2024, van 58 naar 52 procent. Ook ligt het bedrag dat deze ouders bijdragen lager: van € 240 naar € 196. Daarnaast krijgen studenten minder studiefinanciering, van € 550 naar € 471. Dit heeft waarschijnlijk te maken met de tijdelijke koopkrachtmaatregel die gold in studiejaar 2023-2024. De inkomsten uit bijbaan/stage en overige inkomsten zijn gestegen van respectievelijk € 560 naar € 654 en € 232 naar € 376.

2.4 Geld van ouders (directe bijdrage)

Ongeveer de helft van de studenten (52 procent) krijgt geld van hun ouders, gemiddeld € 196 per maand (tabel 3). De mediaan ligt iets lager (€ 108). De helft van de studenten die geld krijgen van hun ouders ontvangt bedragen tussen de € 50 en € 260 per maand. De laagste 10 procent krijgt € 30 of minder, terwijl de hoogste 10 procent € 500 of meer ontvangt. Bij uitwonende studenten krijgt de helft van de studenten bedragen tussen € 125 en € 450. Daar krijgt de hoogste 10 procent € 600 of meer. De mediaan bij uitwonende studenten is € 250.

De hogere bedragen komen vaker voor bij uitwonende studenten.

Twee derde van de studenten (67 procent) die geld van hun ouders krijgen, ontvangt een vast bedrag per maand. 18 procent krijgt op onregelmatige momenten geld en 8 procent krijgt een vast bedrag per week. 7 procent krijgt op een andere manier een directe bijdrage van de ouders.

Hoe jonger de studenten, hoe hoger het percentage dat geld ontvangt van hun ouders, maar het bedrag dat jongere studenten van hun ouders ontvangen ligt gemiddeld lager dan bij oudere studenten. Wo-studenten ontvangen vaker én meer geld van hun ouders dan hbo-studenten. Uitwonende studenten krijgen gemiddeld vaker en meer geld dan thuiswonende studenten. Daarnaast zien we logischerwijs dat studenten die een aanvullende beurs ontvangen, minder vaak en een lager bedrag van de ouders krijgen.

Bij de uitsplitsing naar studenten met en zonder aanvullende beurs is enige voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van de resultaten. De groep zonder

aanvullende beurs omvat namelijk ook studenten die geen recht hebben op een basisbeurs. Daarom vergelijken we de groep die een aanvullende beurs ontvangt in het vervolg van deze rapportage niet met de groep zonder aanvullende beurs, maar met het gemiddelde van alle studenten.

Tabel 3: Percentage studenten met inkomsten van ouders* en gemiddelde inkomsten (in euro's per maand), naar achtergrondkenmerken (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Geslacht	Man	55	243	48	207
	Vrouw	60	238	52	186
Leeftijd	16-19 jaar	61	187	58	139
	20-21 jaar	61	229	49	165
	22-23 jaar	56	274	49	256
	24-29 jaar	49	298	42	280
Opleidingsniveau	Hbo	51	184	43	156
	Wo	66	290	60	238
Woonsituatie	Thuiswonend	51	137	43	113
	Uitwonend	66	317	64	299
Bijbaan/stage	Wel	56	235	49	189
	Geen	65	272	59	239
Basisbeurs**	Wel			52	169
	Geen			46	273
Aanvullende beurs**	Wel			39	123
	Geen			55	218
DUO lening**	Wel			47	257
	Geen			52	184
Totaal		**58**	**240**	**52**	**196**

** Het gaat om een geldbedrag dat de student krijgt om zelf bepaalde kosten (zoals huur, collegegeld, zorgverzekering etc.) te betalen. Deze gegevens komen uit de survey, april 2026.*
*** Deze analyse is in 2024 niet gemaakt.*

Vergelijking met 2024
Het percentage studenten dat geld van hun ouders krijgt is gedaald van 58 naar 52 procent. Ook het bedrag dat studenten ontvangen is afgenomen, van € 240 naar € 196. Deze daling is zichtbaar binnen alle onderzochte groepen studenten.

2.5 Studiefinanciering

De studiefinanciering bestaat uit verschillende onderdelen: basisbeurs, rentedragende lening, aanvullende beurs, collegegeldkrediet, studentenreisproduct en eenoudertoeslag. De precieze samenstelling hangt af van de situatie en de wensen van de student. De bedragen in dit hoofdstuk hebben betrekking op gemiddelde maandelijks ontvangen

studiefinanciering. De gegevens in deze paragraaf zijn afkomstig van DUO (peildatum 1 april 2026).

Het overgrote deel van de studenten in het onderzoek (91 procent) ontvangt een of meer vormen van studiefinanciering (tabel 4). Van de studenten die thuis wonen ontvangt 77 procent de basisbeurs, van de uitwonende studenten 61 procent. Dat niet iedereen een basisbeurs heeft, heeft onder andere te maken met het recht op een basisbeurs. Hoe lang je recht hebt op een basisbeurs hangt samen met de nominale duur van je studie. Voor de bachelorfase is dit drie jaar, voor de masterfase een of twee jaar en voor een hbo-opleiding vier jaar. Op het moment dat een student de studieduur heeft bereikt, vervalt het recht op een basisbeurs. Ook kan het zijn dat een gedeelte van deze groep bewust geen gebruik maakt van de basisbeurs.

De meeste studenten maken gebruik van het studentenreisproduct (88 procent). Daarnaast gebruikt 15 procent van de studenten de rentedragende lening, en deze studenten ontvangen gemiddeld € 634 per maand. Dit percentage is gedaald ten opzichte van 2024 van 22 naar 15 procent. In de volgende paragrafen gaan we dieper in op de basisbeurs, aanvullende beurs, rentedragende lening en collegegeldkrediet.

Tabel 4: Percentage studenten met studiefinanciering en gemiddelde inkomsten (in euro's per maand) (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Basisbeurs thuiswonend	79	121,33	77	130,21**
Basisbeurs uitwonend	65	466,69*	61	324,52**
Aanvullende beurs	32	256	31	287
Rentedragende lening	22	553	15	634
Collegegeldkrediet	8	167	5	198
Studentenreisproduct	89	115	88	111
Eenoudertoeslag	<1	-	<3	-
Totaal	**92**	**550**	**91**	**471**
Geen studiefinanciering	8		9	

** Inclusief de tijdelijke koopkrachtverhoging (tot 1 september 2024).*

*** Dit zijn de wettelijke bedragen.*

2.5.1 Basisbeurs

Van de studenten ontvangt 72 procent de basisbeurs (tabel 5). Logischerwijs ontvangen jongere studenten tot 21 jaar vaker een basisbeurs dan de oudere studenten. Studenten die thuis wonen maken ook vaker gebruik van de basisbeurs dan uitwonenden, en hbo'ers vaker dan wo'ers. Waarschijnlijk hebben uitwonende studenten en wo-studenten al vaker de genoemde maximale studieduur bereikt en hebben zij vaker geen recht meer op een basisbeurs. Dat kunnen we op basis van deze data echter niet met zekerheid zeggen.

Tabel 5: Percentage studenten dat de basisbeurs ontvangt (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024 %	2026 %
Geslacht	Man	70	68
	Vrouw	74	74
Leeftijd	16-19 jaar	91	97
	20-21 jaar	92	90
	22-23 jaar	63	57
	24-29 jaar	31	26
Niveau	Hbo	77	78
	Wo	65	62
Woonsituatie	Thuiswonend	78	77
	Uitwonend	64	61
Bijbaan/stage*	Wel		71
	Geen		73
Totaal		**72**	**72**

** Deze analyse is in 2024 niet gemaakt.*

Vergelijking met 2024
In zowel 2024 als 2026 ontving 72 procent van de studenten een basisbeurs. Het percentage studenten van 16-19 jaar dat een basisbeurs krijgt ligt hoger dan in 2024, namelijk 97 versus 91 procent. Het percentage studenten van 22-23 jaar ligt daarentegen weer lager, 57 versus 63 procent. Het percentage ligt ook lager bij studenten van 24-29 jaar, 26 versus 31 procent.

2.5.2 Aanvullende beurs

Wanneer het inkomen van de ouders onder een bepaalde grens valt, hebben studenten recht op een aanvullende beurs, die in 2026 maximaal € 491,08 per maand bedraagt. Om het recht op een aanvullende beurs te bepalen, baseert DUO zich op gegevens van de Belastingdienst. Bijna een derde (31 procent) van de studenten ontvangt deze aanvullende beurs, gemiddeld € 287 (tabel 6). Uitwonende studenten ontvangen minder vaak een aanvullende beurs (22 procent) dan thuiswonende studenten (35). De mediaan is € 280 per maand.

Tabel 6: Percentage studenten dat de aanvullende beurs ontvangt en gemiddelde inkomsten uit aanvullende beurs (in euro's per maand) (bedragen exclusief 0) (2024 n=512; 2026 n=644)

		2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Geslacht	Man	31	246	26	277
	Vrouw	33	279	33	295
Leeftijd	16-19 jaar	34	244	37	271
	20-21 jaar	39	257	38	278
	22-23 jaar	31	263	28	297
	24-29 jaar	18	266	12	368
Niveau	Hbo	38	263	35	290
	Wo	25	239	23	280
Woonsituatie	Thuiswonend	35	270	35	286
	Uitwonend	27	280	22	292
Bijbaan/stage*	Wel			30	282
	Geen			33	323
Totaal		**32**	**256**	**31**	**287**

** Deze analyse is in 2024 niet gemaakt.*

Vergelijking met 2024
Het percentage en bedrag aan aanvullende beurs is in 2026 ten opzichte van 2024 niet sterk veranderd. Het percentage studenten van 24-29 jaar dat een aanvullende beurs krijgt ligt lager dan in 2024, namelijk 12 versus 18 procent. Het aandeel uitwonende studenten dat een aanvullende beurs ontvangt is ook gedaald, van 27 naar 22 procent.

2.5.3 Rentedragende lening bij DUO en collegegeldkrediet

Naast de basisbeurs en aanvullende beurs kunnen studenten een rentedragende lening via DUO en/of een collegegeldkrediet afsluiten. Dit zijn allebei leningen via DUO waarover je direct rente betaalt.

Collegegeldkrediet
Het collegegeldkrediet is een doelgerichte lening die is gekoppeld aan de hoogte van je collegegeld. In de periode van januari tot en met augustus 2026 was dit € 216,75 per maand. Studenten kunnen uiteraard minder lenen dan dit bedrag. Het percentage studenten dat een collegegeldkrediet heeft is ten opzichte van 2024 gedaald van 8 naar 5 procent. Er wordt nu wel wat meer geleend dan in 2024, namelijk € 198 in plaats van € 167. Dit percentage is te laag om uit te splitsen naar achtergrondkenmerken. Als in de tabellen een uitsplitsing is gemaakt naar DUO-lening dan is dit wel inclusief collegegeldkrediet.

Rentedragende lening
Naast het collegegeldkrediet kan een rentedragende lening worden afgesloten. Als de student in aanmerking komt voor een aanvullende beurs is dat maximaal € 315,17 per maand, en zonder aanvullende beurs mag de student daarbovenop de aanvullende beurs van € 491,08 lenen. Wie geen recht meer heeft op de basisbeurs mag maximaal € 1.213,95 per maand lenen.

Van de studenten maakt 15 procent gebruik van deze rentedragende lening (tabel 7). Vooral oudere studenten maken gebruik van de rentedragende lening. Ook zien we het maandelijkse bedrag dat wordt geleend met de leeftijd toenemen. Het percentage dat hiervan gebruikmaakt ligt hoger onder wo-studenten dan onder hbo-studenten (19 versus 12 procent) en fors hoger onder uitwonende dan onder thuiswonende studenten (31 versus 7 procent).

Als we kijken naar de andere inkomenscomponenten dan zien we dat het percentage dat maandelijks leent bij DUO hoger is bij studenten die geen bijbaan/stage hebben en/of bij studenten die geen basisbeurs ontvangen. Bijna een op de drie uitwonende studenten leent bij DUO, met een gemiddeld maandbedrag van € 650. Van de studenten die geen basisbeurs heeft leent 25 procent bij DUO, gemiddeld een maandelijks bedrag van € 800. In hoofdstuk 4 gaan we dieper in op de houding ten opzichte van lenen en de reden dat studenten wel of niet lenen.

Tabel 7: Percentage studenten dat een rentedragende lening heeft (exclusief collegegeldkrediet) en gemiddelde inkomsten uit de rentedragende lening (in euro's per maand) (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Geslacht	Man	24	568	17	675
	Vrouw	21	536	14	588
Leeftijd	16-19 jaar	7	439	3	474
	20-21 jaar	15	408	11	515
	22-23 jaar	33	580	21	592
	24-29 jaar	41	629	31	755
Opleidingsniveau	Hbo	19	512	12	623
	Wo	27	593	19	643
Woonsituatie	Thuiswonend	9	564	7	593
	Uitwonend	39	548	31	650
Bijbaan/stage*	Wel			15	639
	Geen			20	604
Basisbeurs*	Wel			11	490
	Geen			25	800
Aanvullende beurs*	Wel			10	368
	Geen			17	704
Geld ouders	Wel			15	604
	Geen			15	666
Totaal		**24**	**553**	**15**	**634**

** Deze analyse is in 2024 niet gemaakt.*

Vergelijking met 2024
Het percentage studenten dat een rentedragende lening heeft is ten opzichte van 2024 sterk gedaald, van 24 naar 15 procent. Tegelijkertijd is het gemiddelde bedrag dat wordt geleend iets hoger. Net als in 2024 hebben vooral oudere studenten, wo-studenten en uitwonende studenten relatief vaak een rentedragende lening.

2.6 Bijbaan en/of betaalde stage

Studenten kunnen inkomsten ontvangen uit een bijbaan, een betaalde stage of een combinatie van beide. Deze gegevens zijn van het CBS; de meest recente zijn van 2025. In deze paragraaf beschrijven we eerst de inkomsten uit bijbaan en stage gezamenlijk. Daarna maken we een uitsplitsing naar inkomsten uit een bijbaan en uit een betaalde stage. De gegevens hebben betrekking op inkomsten en gewerkte uren in heel 2025 en zijn omgerekend naar gemiddelde bedragen per maand en gemiddelde uren per week. Het merendeel van de studenten (89 procent) heeft in het jaar 2025 inkomsten gehad uit bijbaan/stage (tabel 8). Studenten werken gemiddeld 14 uur per week en verdienen daarmee gemiddeld € 654 per maand. De mediaan is € 549 per maand, de helft van de studenten verdient minder dan en de andere helft verdient meer. Hoe ouder de studenten zijn, hoe meer zij per maand aan inkomsten hebben uit stage en bijbaan en hoe meer uren ze per week werken. Hbo-studenten hebben vaker een bijbaan en/of een betaalde stage dan wo-studenten: 92 tegenover 84 procent. Hbo-studenten werken ook meer uren per week dan wo-studenten.

Tabel 8: Percentage studenten met bijbaan en/of betaalde stage, gemiddelde inkomsten in euro's per maand en gemiddeld aantal uur werken per week, naar achtergrondkenmerken (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024 %	2024 €	2024 uren p.w.	2026 %	2026 €	2026 uren p.w.
Geslacht	Man	87	569	13	87	667	14
	Vrouw	89	553	13	90	643	14
Leeftijd	16-19 jaar	89	360	11	89	405	10
	20-21 jaar	88	548	13	89	665	14
	22-23 jaar	90	670	15	88	774	15
	24-29 jaar	84	723	15	88	847	16
Opleidingsniveau	Hbo	92	574	15	92	665	15
	Wo	82	538	10	84	637	11
Woonsituatie	Thuiswonend	89	535	14	89	632	14
	Uitwonend	87	597	12	88	693	13
Basisbeurs*	Wel				88	577	13
	Geen				89	844	17
Aanvullende beurs*	Wel				87	596	13
	Geen				89	678	14
Totaal		**88**	**560**	**13**	**89**	**654**	**14**

** Deze analyse is in 2024 niet gemaakt.*

Vergelijking met 2024
Het percentage studenten met een bijbaan/stage is ongeveer gelijk gebleven ten opzichte van 2024. Wel wordt er meer verdiend dan in 2024, van € 560 naar € 654. Deels zal dit te maken hebben met de verhoging van het minimumloon. Daarnaast werken studenten gemiddeld iets meer uren per week dan in 2024 (14 tegenover 13 uur).

In tabel 9 is een uitsplitsing gemaakt naar bijbaan en stage. 85 procent van de studenten had in 2025 inkomsten uit een bijbaan en 27 procent uit een stage. Het gemiddelde bedrag per maand is € 643 uit een bijbaan en € 110 uit stage. Het mediane bedrag uit een bijbaan ligt met € 537 lager dan het gemiddelde. Dit geeft aan dat een kleine groep studenten hoge inkomsten uit werk heeft. De helft van de werkende studenten verdient tussen de € 298 en € 862 per maand. Daarnaast verdient 10 procent minder dan € 142 per maand, terwijl 10 procent meer dan € 1.279 per maand verdient.
Studenten zonder basisbeurs werken het hoogste aantal uren (gemiddeld 13 uur per week) en hebben de hoogste inkomens uit een bijbaan (€ 832 per maand). Oudere studenten verdienen gemiddeld meer met hun bijbaan dan jongere studenten. Daarnaast hebben hbo-studenten vaker inkomsten uit een betaalde stage dan wo-studenten (38 tegenover 13 procent). Studenten die geen geld van hun ouders krijgen hebben meer inkomsten uit hun bijbaan.

Tabel 9: Percentage studenten met bijbaan en/of betaalde stage, gemiddelde inkomsten in euro's per maand en gemiddeld aantal uur werken per week, naar achtergrondkenmerken (bedragen exclusief 0) (2026 n=2.096)

		Bijbaan %	Bijbaan €	Bijbaan uren p.w.	Stage %	Stage €	Stage uren p.w.
Geslacht	Man	83	661	11	25	124	11
	Vrouw	87	628	11	30	100	10
Leeftijd	16-19 jaar	88	399	9	13	79	8
	20-21 jaar	86	654	11	32	102	10
	22-23 jaar	83	773	12	32	120	12
	24-29 jaar	84	831	12	35	126	11
Opleidingsniveau	Hbo	88	644	11	38	112	10
	Wo	81	641	10	13	104	10
Woonsituatie	Thuiswonend	86	619	11	29	108	10
	Uitwonend	85	687	11	24	114	10
Basisbeurs	Wel	86	568	10	24	96	10
	Geen	85	832	13	36	132	12
Geld ouders	Wel	83	543	9	23	107	10
	Geen	88	749	12	31	114	11
DUO lening*	Wel	80	608	11	28	140	11
	Geen	86	650	9	24	105	10
Aanvullende beurs	Wel	86	591	10	24	95	10
	Geen	84	666	11	29	115	11
Totaal		**85**	**643**	**11**	**27**	**110**	**10**

** DUO-lening is rentedragende lening en/of collegegeldkrediet.*

2.7 Overige inkomsten

Naast studiefinanciering, bijbaan/stage en geld van de ouders zijn er nog andere inkomstenbronnen, zoals zorg-/huurtoeslag, inkomsten uit een eigen bedrijf of geld dat verdiend wordt met andere activiteiten of verkoop van spullen. Daarnaast kunnen studenten nog alimentatie of een uitkering ontvangen. Gemiddeld ontvangen studenten € 376 per maand aan overige inkomsten (tabel 10). Dit bestaat vooral uit de zorgtoeslag (83 procent) van gemiddeld € 129 per maand.

Tabel 10: Percentage studenten met bepaalde inkomstenbronnen en gemiddelde inkomsten in euro's per maand, (bedragen exclusief 0) (2024 n=1.623, 2026 n=2.096) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2024		2026	
	%	€	%	€
Zorgtoeslag	83	123	83	129
Huurtoeslag	26	230	32	270
Eigen bedrijf	4	730	*	*
Geld verdiend met andere activiteiten (bijv. met bijles geven, klussen)	7	187	6	195
Verkoop spullen (bijv. op internet/rommelmarkt)	4	50	4	96
Alimentatie	3	304	<3	**
Uitkering en/of inkomsten uit het profileringsfonds	1	438	<3	**
Andere inkomsten	3	638	<3	**
Totaal		**232**		**376**

** Dit is 2026 niet uitgevraagd.*

*** Te weinig waarnemingen.*

Vergelijking met 2024

In vergelijking met 2024 liggen de overige inkomsten per maand iets hoger: toen ontving een student gemiddeld € 232 per maand aan overige inkomsten, nu € 376. Het percentage studenten dat huurtoeslag ontvangt ligt iets hoger dan in 2024, 32 tegen 26 procent.

2.7.1 Zorgtoeslag

Van alle studenten van 18 jaar of ouder geeft 83 procent aan zorgtoeslag te ontvangen (tabel 11). Studenten van 18-19 jaar ontvangen minder vaak zorgtoeslag dan oudere studenten. Uitwonende studenten ontvangen vaker zorgtoeslag dan thuiswonende studenten.

Tabel 11: Percentage studenten van 18 jaar of ouder die hebben aangegeven zorgtoeslag te ontvangen (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024 %	2026 %
Geslacht	Man	82	83
	Vrouw	84	83
Leeftijd	18-19 jaar	84	77
	20-21 jaar	86	87
	22-23 jaar	83	87
	24-29 jaar	78	82
Opleidingsniveau	Hbo	82	82
	Wo	85	85
Woonsituatie	Thuiswonend	83	81
	Uitwonend	84	87
Totaal		**83**	**83**

Vergelijking met 2024
Net als in 2024 ontvangt 83 procent zorgtoeslag. Het percentage studenten van 18-19 jaar dat zorgtoeslag ontvangt is gedaald, van 84 naar 77 procent.

2.7.2 Belastingaangifte

Dit voorjaar heeft 54 procent van de studenten belastingaangifte over 2025 gedaan en opgestuurd (tabel 12). Het gemiddelde bedrag dat studenten van de Belastingdienst terugkregen was € 53. De ene helft kreeg minder dan € 33 terug en de andere helft meer. Een klein deel van de studenten (7 procent) heeft wel een aangifte ingevuld, maar niet opgestuurd omdat ze niets terugkregen. Bij 4 procent is sprake van onbekendheid met het fenomeen belastingaangifte: zij hebben geen aangifte gedaan omdat ze niet wisten dat dit kon.

Tabel 12: Percentage studenten dat afgelopen jaar belastingaangifte heeft gedaan (n=2.096)

	2026 %
Ja, ik kreeg in totaal terug in euro's	45
Ja, ik moest in totaal betalen in euro's	5
Nee, ik weet niet meer hoeveel ik terugkreeg of moest betalen	19
Ik heb de aangifte ingevuld maar niet opgestuurd omdat ik niets terugkreeg	7
Ja, anders	4
Nee	21

De belangrijkste redenen voor studenten om geen belastingaangifte te doen, is omdat ze geen belasting betalen (tabel 13). Bijna een kwart geeft aan dat ze niet weten wat het is of niet wisten dat dit kon. Bij 'Anders' werd vaak genoemd: 'Dit moet ik nog gaan doen' of 'Ik ben nog geen 18 jaar'.

Tabel 13: Redenen om geen belastingaangifte te doen (n=443)

	2026 %
Ik had toen geen bijbaan	23
Ik betaal geen belasting	34
Ik weet niet wat dit is/ik wist niet dat dit kon	23
Anders	20

3. De uitgaven van studenten

Op basis van de prijsindexcijfers van het CBS komen de gemiddelde uitgaven van studenten in 2026 uit op € 1.127 per maand. De mediane bestedingen zijn € 1.039 per maand. Dat wil zeggen: de ene helft van de studenten geeft minder dan € 1.039 per maand uit en de andere helft meer. Net als in 2024 geven studenten het meeste geld uit aan huur (indien uitwonend), collegegeld, vrijetijdsuitgaven en de zorgverzekering. Studenten die geen directe financiële bijdrage van hun ouders ontvangen, betalen vaker belangrijke kosten zoals huur, collegegeld en zorgverzekering volledig zelf. Voor de studenten die wel een ouderbijdrage ontvangen geldt dat de hoogte van die bijdrage samenhangt met het aantal kostenposten dat zij zelf betalen. Studenten die een hogere bijdrage van hun ouders ontvangen, betalen gemiddeld ook meer uitgavenposten zelf.

3.1 Inleiding

Het in balans houden van inkomsten en uitgaven kan een behoorlijke opgave zijn. In je studententijd krijg je te maken met uitgavenposten die je eerder niet of veel minder had of die betaald werden door je ouders. In dit hoofdstuk kijken we daarom naar de uitgaven van hbo- en wo-studenten.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 1 zijn in deze meting geen directe vragen opgenomen over de hoogte van de uitgaven. Om de vergelijkbaarheid met eerdere jaren te waarborgen, zijn de uitgaven gebaseerd op de bedragen uit 2024 en gecorrigeerd met behulp van CBS-prijsindexcijfers. Daarbij is per uitgavenpost aangesloten bij het meest relevante prijsindexcijfer van de betreffende bestedingscategorie (zoals huur, voeding of vervoer).

Daarnaast is voor alle uitgavenposten uitgevraagd in hoeverre de kosten door de student zelf, door de ouders of door beiden worden betaald. Deze informatie biedt inzichten in de indirecte bijdrage van ouders aan de studiekosten van hun kinderen.

3.2 Totale uitgaven

Op basis van de geactualiseerde bedragen komen de gemiddelde uitgaven van studenten voor 2026 uit op € 1.127 per maand (tabel 14). De mediane bestedingen zijn € 1.039 per maand. Dat wil zeggen: de ene helft van de studenten geeft minder dan € 1.039 per maand uit en de andere helft meer.

Tabel 14: Uitgaven uit 2024, gecorrigeerd voor inflatie (2026), die studenten volledig zelf betalen (in euro's per maand), naar achtergrondkenmerken

		2024 €	2026 €
Geslacht	Man	998	1.103
	Vrouw	1.040	1.149
Leeftijd	16-19 jaar	676	747
	20-21 jaar	922	1.019
	22-23 jaar	1.244	1.375
	24-29 jaar	1.367	1.510
Opleidingsniveau	Hbo	969	1.071
	Wo	1.094	1.209
Woonsituatie	Thuiswonend	711	786
	Uitwonend	1.413	1.561
Totaal		**1.020**	**1.127**

De geactualiseerde uitgavenbedragen laten zien dat uitwonende studenten een hoger uitgaveniveau hebben dan thuiswonende studenten. Dat is niet verwonderlijk, omdat zij ook woonlasten hebben. Gemiddeld bedragen de uitgaven voor thuiswonende studenten € 786 per maand en voor uitwonende € 1.561 per maand.

3.3 Uitgaven van studenten

Studenten geven het meest uit aan huur, collegegeld, vrijetijdsuitgaven en de zorgverzekering, waarbij thuiswonende studenten uiteraard geen huur betalen (tabel 15).

Een deel van de thuiswonende studenten betaalt wel kostgeld, maar dat bedrag ligt fors lager dan de woonlasten voor uitwonende studenten. Bovendien is dat een beperkte groep. Hier komen we in paragraaf 3.4 op terug.

Behalve aan huur geven uitwonende studenten relatief veel uit aan voeding. In tabel 16 staan ook de bedragen uit 2024 die voor 2026 gecorrigeerd zijn voor inflatie.

Tabel 15: Gemiddelde en mediane bedragen* die studenten volledig zelf betalen per uitgavenpost (in euro's per maand), naar woonsituatie (exclusief 0), in 2026

	Gemiddelde			Mediaan		
	Thuiswonend	Uitwonend	Totaal	Thuiswonend	Uitwonend	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Huur (inclusief energie, water)		620	620		553	553
Televisie en internet		53	53		53	53
Lokale belastingen		61	61		58	58
Kostgeld	133		133	133		133
Basiszorgverzekering	149	146	148	153	148	149
Aanvullende zorgverzekering/ tandartsverzekering	28	25	26	22	20	22
Overige verzekeringen (o.a. aansprakelijkheids-, inboedel- en reisverzekering)	15	16	16	12	13	13
Telefoon**	15	15	15	15	15	15
Entertainment (Netflix, Spotify, tijdschriften, krant)	18	18	18	17	14	17
Collegegeld***	267	271	270	249	249	249
Studiekosten (boeken etc.)	69	43	56	37	21	26
Vervoer (fiets, scooter, auto, ov)	93	70	83	47	40	42
Kleding en schoenen (inclusief accessoires zoals riemen, sjaals en sieraden)	78	61	71	51	51	51
Vrijetijdsuitgaven (bioscoop, vereniging, uit eten en/of bestellen/afhalen, recreatie, hobby's, vakantie etc.)	235	256	245	193	223	207
Voeding (boodschappen, drinken, snoep en snacks tussendoor)	48	258	146	32	243	79
Persoonlijke verzorging (kapper, tandpasta, shampoo, make-up, gel, aftershave etc.)	32	30	31	21	21	21
Diversen (cadeaus, accessoires, sigaretten, goede doelen etc.)	58	52	55	37	37	37

** Bedragen 2026: uitgevraagd in 2024 waarna gecorrigeerd voor inflatie.*

*** Niet uitgevraagd in 2024. Kosten uit de minimumvoorbeeldbegroting Nibud.*

**** Uitgevraagd aan studenten in 2024: het kan afwijken van het wettelijke collegegeld.*

Tabel 16: Gemiddelde bedragen* die studenten zelf volledig betalen (in euro's per maand), naar woonsituatie (exclusief 0), in 2024 en 2026

	Thuiswonend 2024 €	Thuiswonend 2026 €	Uitwonend 2024 €	Uitwonend 2026 €	Totaal 2024 €	Totaal 2026 €
Huur (inclusief energie)	-		561	620	561	620
Televisie en internet			55	53	55	53
Lokale belastingen			53	61	53	61
Kostgeld	160	133			160	133
Basiszorgverzekering	135	149	133	146	134	148
Aanvullende zorgzekering/ tandartsverzekering	25	28	23	25	24	26
Overige verzekeringen (o.a. aansprakelijkheids-, inboedel- en reisverzekering)	13	15	14	16	14	16
Telefoon**	16	15	16	15	16	15
Entertainment (Netflix, Spotify, tijdschriften, krant)	16	18	16	18	16	18
Collegegeld***	215	267	218	271	217	270
Studiekosten (boeken, etc.)	66	69	41	43	53	56
Vervoer (fiets, scooter, auto, ov)	89	93	67	70	79	83
Kleding en schoenen (inclusief accessoires zoals riemen, sjaals en sieraden)	77	78	60	61	70	71
Vrijetijdsuitgaven (bioscoop, vereniging, uit eten, recreatie, hobby's, vakantie etc.)	219	235	239	256	228	245
Voeding (boodschappen, drinken, snoep en snacks tussendoor)	45	48	244	258	138	146
Persoonlijke verzorging (kapper, tandpasta, shampoo, make-up, gel, aftershave)	30	32	28	30	29	31
Diversen (cadeaus, accessoires, sigaretten, goede doelen etc.)	54	58	49	52	52	55

** Bedragen 2026: uitgevraagd in 2024 waarna gecorrigeerd voor inflatie.*

*** Niet uitgevraagd in 2024. Kosten uit de minimumvoorbeeldbegroting Nibud.*

**** Gevraagd aan studenten (in 2024): kan afwijken van het wettelijke collegegeld.*

3.4 Kostgeld

Kostgeld is in de huidige meting wel opnieuw uitgevraagd. Naast de maandelijkse bijdrage hebben we studenten dit jaar ook gevraagd naar de bedragen die zij onregelmatig aan hun ouders betalen. Van de studenten die thuis wonen, draagt 78 procent niet bij aan de kosten van levensonderhoud zoals wonen, energie, water en voeding (tabel 17). 14 procent van de thuiswonende studenten betaalt regelmatig kostgeld, gemiddeld € 133 per maand en 8 procent onregelmatig.

Tabel 17: Percentage thuiswonende studenten dat geld betaalt aan ouders en gemiddeld bedrag in euro's per maand (2024 n=898; 2026 n=2.096)

	2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
Ja, ik betaal per maand	9	160	14	133
Ja, maar onregelmatig	16	-	8*	103
Nee	75	-	78	

** In 2026 hebben we respondenten gevraagd hoeveel dit ongeveer is per maand.*

Vergelijking met 2024
Het percentage studenten dat kostgeld betaalt, is gedaald. In 2024 betaalde 75 procent geen kostgeld, in 2026 geldt dat voor 78 procent. Het bedrag is ook gedaald, van € 160 naar € 133 per maand.

3.5 Wie betaalt welke uitgaven

In hoofdstuk 2 bespraken we de directe bijdrage van ouders: het geld dat studenten van hun ouders ontvangen om bepaalde uitgaven zelf te doen. Ouders kunnen hun kinderen echter ook indirect financieel ondersteunen door bepaalde uitgaven geheel of gedeeltelijk voor hen te betalen. Om hier inzicht in te krijgen is voor alle uitgavenposten gevraagd of studenten deze uitgave hebben en of zij deze zelf betalen, hun ouders dit doen of dat ze de uitgave samen betalen.

De meeste studenten betalen zelf hun huur (79 procent), boodschappen (88 procent), internet- en/of tv-abonnement (73 procent), studiespullen (71 procent) en basiszorgverzekering (65 procent) (tabel 18).

Tegelijkertijd dragen ouders bij een aantal uitgavenposten regelmatig geheel of gedeeltelijk bij. Vooral collegegeld wordt vaak volledig door ouders betaald (47 procent). Ook telefoonabonnementen (40 procent), verschillende verzekeringen en laptops, tablets en computers worden relatief vaak geheel of gedeeltelijk door ouders betaald. Bij uitgaven zoals vakanties, kleding en schoenen, persoonlijke verzorging en laptops of computers worden de kosten bovendien regelmatig gedeeld tussen ouders en studenten.

Tabel 18: Verdeling van betaling van vaste lasten, verzekeringen en studie-uitgaven tussen studenten en hun ouders, in percentages (n=2.096)

	Ik betaal alles %	Mijn ouders betalen alles %	Mijn ouders en ik betalen samen %	Ik heb deze uitgaven post niet %
Huur kamer/woning (incl. gas/water/elektra)*	79	7		
Lokale belastingen	62	3		
Kamerinriching (inboedel)*	61	4		
Internet- en/of tv-abonnement (geen streamingsdiensten)*	73	7		
Telefoonabonnement	51	40	7	2
Boodschappen	88	1		
Collegegeld	42	47		
Studieboeken	54	24	13	9

Studiespullen	71	11	15	3
Basismateriaal voor het praktijkdeel van je studie (bijv. kleding, gereedschap)	49	11	12	29
Laptop, tablet, computer en softwarelicenties	48	26	23	2
Basiszorgverzekering	65	25	8	2
Aanvullende zorgverzekering/tandartsverzekering	49	24	7	21
Inboedelverzekering*	43	12		
Aansprakelijkheidsverzekering	20	31	3	46
Telefoonverzekering	18	17	2	62
Reisverzekering	27	37	4	31
Drinken, snoep en snacks tussendoor (wat je bijv. koopt in de kantine of de supermarkt tijdens colleges)	93		5	
Avondje uit (bijv. café, club, discotheek, bioscoop)	95		3	
Uit eten en/of bestellen/afhalen bij snackbar, restaurant, eetcafé	84		13	
Recreatie	84	3	11	2
Vakanties	60	8	28	4
Kleding en schoenen	69		26	
Persoonlijke verzorging (bijv. kapper, tandpasta, shampoo, make-up, gel, aftershave)	62		27	
Beoefenen hobby's	52	9	8	32
Sporten	52	20	11	17
Entertainment (bijv. Spotify, Netflix, tijdschriften, krant)*	49	20		
Lidmaatschap/contributie studenten- en/of studievereniging	47	4	3	46
Openbaar vervoer	78	6	6	10
Abonnement op Felyx, Swapfiets, private lease	16			83
Brandstof	34	7	15	45
Onderhoudskosten	38	18	12	32
Verzekering voor vervoersmiddel	24	20	5	51
Cadeaus	87		11	
Games, apps en computeraccessoires	79			18
Boeken en losse tijdschriften	73	2	6	20
Sigaretten, shag etc.	20			79
Loterijen, online gokken, krasloten etc.	22			77
Andere uitgaven	13			85

** Alleen van uitwonende studenten.*

Uit- en thuiswonend

Als we een onderscheid maken tussen uitwonende en thuiswonende studenten, dan zien we dat uitwonende studenten verschillende uitgavenposten vaker volledig zelf betalen (tabel 19). Dat past ook bij het beeld dat uit huis gaan ook meer financiële zelfstandigheid met zich meebrengt. Vooral woonlasten, verzekeringen, studiespullen, sport en vakanties worden door uitwonende studenten vaker volledig zelf betaald dan door thuiswonende

studenten. Ook betalen uitwonende studenten vaker zelf voor telefoonkosten en studiegerelateerde uitgaven.
Dat betekent overigens niet dat veel thuiswonende studenten deze posten niet zelf betalen. Ook thuiswonende studenten betalen in minstens de helft van de gevallen de telefoon, de schoolspullen en de zorgverzekering helemaal zelf.

Tabel 19: Verdeling van betaling van vaste lasten, verzekeringen, studie-uitgaven en boodschappen tussen studenten en hun ouders, naar woonsituatie, in percentages (exclusief 0) (n=2.096)

	Thuiswonend Ik betaal alles %	Uitwonend Ik betaal alles %	Thuiswonend Mijn ouders betalen alles %	Uitwonend Mijn ouders betalen alles %
Huur kamer/woning*		79		7
Lokale lasten*		62		3
Inboedel*		61		4
Internet- en/of tv-abonnement*		73		7
Basiszorgverzekering	64	67	24	26
Aanvullende zorgverzekering	48	51	24	23
Inboedelverzekering*		43		12
Aansprakelijkheidsverzekering	11	37	38	20
Telefoonverzekering	15	24	21	10
Reisverzekering	21	39	42	29
Boodschappen*		88		1
Telefoon (abonnement/prepaid/sim only)	47	60	42	35
Collegegeld	41	43	46	48
Studieboeken	50	61	28	17
Studiespullen	63	86	16	4
Studentenvereniging	34	72		
Basismateriaal voor het praktijkdeel van je studie (bijv. kleding, gereedschap)	43	60	13	6
Laptop, tablet, computer en softwarelicenties	44	56	31	18
Vakanties	54	70	11	3
Openbaar vervoer	75	83	6	6
Swapfiets	11	25	1	33
Brandstof	33	34	9	3
Onderhoud vervoer	31	52	24	6
Verzekering vervoer	23	26	26	9
Kleding en schoenen	64	78		
Sporten	42	70	26	10
Entertainment (bijv. Spotify, Netflix, tijdschriften, krant)*	30	49	30	20
Avondje uit (bijv. café, club, discotheek, bioscoop)	94	99		
Uit eten	77	99		

** Alleen van uitwonende studenten.*

Vergelijking met 2024
In de meting van 2026 hebben we voor veel meer uitgavenposten uitgevraagd of zij die zelf betalen, de ouders, of samen. In de vergelijking met 2024 kunnen we dus alleen posten meenemen die in beide metingen zijn uitgevraagd.

Ten opzichte van 2024 zien we een redelijk vergelijkbaar beeld. Uitwonende studenten betalen wel iets minder vaak de huur volledig zelf (van 82 naar 79 procent), collegegeld (van 49 naar 43 procent) en de basiszorgverzekering (van 70 naar 67 procent). Ook de telefoon wordt minder vaak zelf volledig zelf betaald (van 67 naar 60 procent). Een aantal verzekeringen anders dan de zorgverzekering wordt daarentegen wel vaker zelf betaald, zoals de aanvullende verzekering (van 45 naar 51 procent), de aansprakelijkheidsverzekering (van 33 naar 37 procent) en de reisverzekering (van 32 naar 39 procent).

3.6 Aantal uitgavenposten dat studenten zelf betalen

In totaal zijn 35 uitgavenposten uitgevraagd. Studenten betalen gemiddeld 19 posten volledig zelf (tabel 20). Het gemiddelde aantal zelfbetaalde posten loopt op met de leeftijd. Uitwonende studenten betalen meer uitgavenposten zelf dan studenten die nog thuis wonen. Bij de DUO-lening zien we een groot verschil. Studenten die geen DUO-lening hebben betalen meer posten zelf dan studenten met een DUO-lening.

We hebben aanvullend gekeken naar de samenhang tussen het bedrag dat studenten van hun ouders krijgen en het aantal uitgavenposten dat studenten zelf betalen. Onder studenten die geld van hun ouders ontvangen zien we een positieve samenhang: studenten die een hogere bijdrage van hun ouders ontvangen, betalen gemiddeld ook meer uitgavenposten zelf.

Tabel 20: Gemiddeld aantal uitgavenposten dat studenten zelf betalen, naar relevante achtergrondkenmerken, in percentages (n=2.096)

		Gemiddeld aantal uitgavenposten dat studenten zelf betalen
Geslacht	Man	19
	Vrouw	18
Leeftijd	16-19 jaar	14
	20-21 jaar	18
	22-23 jaar	21
	24-29 jaar	24
Opleiding	Hbo	18
	Wo	20
Woonsituatie	Thuiswonend	16
	Uitwonend	24
Basisbeurs	Wel	18
	Geen	22
Aanvullende beurs	Wel	19
	Geen	19
Geld ouders	Wel	17
	Geen	20
Bijbaan/stage	Wel	19
	Geen	17
DUO-lening	Wel	18
	Geen	25
Totaal		**19**

Om meer inzicht te krijgen in de relatie tussen ouderlijke bijdragen en de kosten die studenten zelf betalen, hebben we voor een aantal grote uitgavenposten bekeken in hoeverre deze verschillen tussen studenten die wel en geen geld van hun ouders ontvangen. Vervolgens hebben we gekeken bij de grootste uitgavenposten – huur, collegegeld, zorgverzekering en boodschappen – gekeken of we een verband zien met de directe bijdrage van ouders. Van de studenten die geld krijgen van hun ouders betaalt 75 procent zelf de huur (tabel 21). Bij de studenten die geen geld krijgen van hun ouders geldt dit voor 86 procent. Het grootste verschil is te zien bij collegegeld. Daar betaalt 33 procent van de studenten die geld krijgen van hun ouders zelf het collegegeld, tegenover 62 procent van de studenten die geen geld krijgen van hun ouders. Kortom, studenten die geld krijgen van hun ouders betalen minder vaak grotere uitgavenposten zelf.

Tabel 21: Studenten die wel/geen geld ouders krijgen en wat ze betalen, in percentages (n=2.096)

	Wel geld ouders %	Geen geld ouders %
Betaalt huur zelf	75	86
Betaalt collegegeld zelf	33	62
Betaalt zorgverzekering zelf	61	79
Betaalt boodschappen zelf	85	95

4. Lenen bij DUO: houding, gedrag en kennis

Van de hbo- en wo-studenten leent 15 procent maandelijks bij DUO. Dit doen zij vooral om de kosten van leven en de studie te kunnen betalen. Studenten die niet lenen doen dat overwegend omdat ze geen studieschuld willen opbouwen. In 2026 maken studenten zich meer zorgen over de gevolgen van de studieschuld voor latere financiële beslissingen dan in 2024 (van 58 naar 68 procent). Ook zien we dat studenten zich meer zorgen maken over de hoogte van de studieschuld (van 44 naar 55 procent) en over het afbetalen van de studieschuld (van 40 naar 49 procent).

Net als in 2024 zegt meer dan de helft van de studenten (60 procent) er vertrouwen in te hebben dat zij de schuld met hun toekomstige salaris kunnen afbetalen. Wel zien we dat de kennis over de studiefinanciering op een aantal onderdelen is afgenomen. Slechts 44 procent weet dat tijdens de studie al rente wordt opgebouwd over de studieschuld. Even groot is de groep die dit niet weet. Slechts 57 procent weet dat je je lening elke maand kunt aanpassen in Mijn DUO en 59 procent weet dat je na je studie vrijwillig meer mag aflossen dan DUO berekent. 63 procent weet dat het studentenreisproduct niet automatisch stopt, wat betekent dat bijna vier op de tien studenten dit niet weten of verkeerd begrijpen. Dat zijn juist regels die directe financiële gevolgen kunnen hebben.

4.1 Inleiding

Zodra je leent bij DUO bouw je een studieschuld op en ga je voor langere tijd financiële verplichtingen aan. Hoe hoog die schuld is en hoe snel deze oploopt kunnen studenten volgen in hun eigen Mijn DUO-omgeving. In de studieschuld worden nu ook nog de prestatiebeursonderdelen meegerekend zoals de basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct. Deze worden kwijtgescholden als je binnen tien jaar je diploma haalt. Onvoldoende kennis over en inzicht in de studieschuld en de onderdelen daarvan kan zorgen voor de toekomst opleveren.
In dit hoofdstuk gaan we daarom in op het gedrag en de houding van hbo- en wo-studenten ten opzichte van lenen bij DUO. Wat weten ze van lenen bij DUO, welke afwegingen maken zij en in hoeverre maken zij zich zorgen over hun studieschuld?

4.2 Houding ten opzichte van DUO-lening

In paragraaf 2.5 zagen we dat 15 procent van de studenten een rentedragende lening van DUO heeft. Dit was in 2024 nog 24 procent. In de huidige paragraaf zoomen we in op de houding ten aanzien van lenen bij DUO. Deze is aan de hand van een aantal stellingen uitgevraagd.

Tabel 22 laat de houding ten aanzien van lenen zien van studenten met een rentedragende lening en/of collegegeldkrediet. Deze houding is min of meer gelijk aan 2024. Ruim 40 procent vindt dat lenen bij DUO te makkelijk wordt gemaakt. De helft van de studenten vindt dat lenen bij DUO niet erg is omdat het een investering in de toekomst is. Dit percentage is zelfs gestegen ten opzichte van 2024. Twee derde denkt na over de financiële gevolgen van een lening bij DUO. Meer dan de helft (62 procent) denkt de schuld te kunnen aflossen met hun toekomstige salaris. Studenten zijn het minder vaak dan in 2024 eens met de stelling dat leeftijdsgenoten niet nadenken over de financiële gevolgen op lange termijn.

Tabel 22: Percentage studenten met een rentedragende lening en/of collegegeldkrediet dat het (on)eens is met de stellingen over lenen bij DUO (2024 n=959, 2026 n=634)

	(Helemaal) oneens 2024 %	Neutraal 2024 %	(Helemaal) eens 2024 %	(Helemaal) oneens 2026 %	Neutraal 2026 %	(Helemaal) eens 2026 %
Lenen bij DUO wordt te makkelijk gemaakt	29	28	42	28	30	42
Lenen bij DUO is niet erg, dat is een investering in de toekomst	25	33	43	23	27	50
Je kunt beter maandelijks rood staan dan lenen bij DUO	75	18	7	75	17	7
Ik denk niet na over de financiële gevolgen van een lening bij DUO	63	13	24	67	13	20
Leeftijdsgenoten denken niet na over de financiële gevolgen op lange termijn van een lening bij DUO	25	25	50	34	31	35
Mijn lening bij DUO kan ik met mijn toekomstige salaris makkelijk aflossen	19	21	60	15	23	62

Tabel 23 toont de houding ten opzichte van lenen van studenten die géén rentedragende lening hebben. Wat opvalt ten opzichte van 2024 is dat minder studenten het eens zijn met de stelling dat lenen bij DUO te makkelijk wordt gemaakt. Ook zijn zij het minder vaak eens met de stelling dat leeftijdsgenoten niet nadenken over de financiële gevolgen van lenen bij DUO.

Als we de houding van studenten mét en zónder rentedragende lening en/of collegegeldkrediet vergelijken, merken we het volgende op. Studenten zonder lening en/of collegegeldkrediet zien lenen bij DUO minder vaak als investering (25 procent) dan studenten met een lening en/of collegegeldkrediet (50 procent).

Tabel 23: Percentage studenten zonder rentedragende lening en/of collegegeld krediet dat het (on)eens is met stellingen over lenen bij DUO (2024 n=1.236; 2026 n=1.781)

	(Helemaal) oneens 2024 %	Neutraal 2024 %	(Helemaal) eens 2024 %	(Helemaal) oneens 2026 %	Neutraal 2026 %	(Helemaal) eens 2026 %
Lenen bij DUO wordt te makkelijk gemaakt	19	35	46	18	48	34
Lenen bij DUO is niet erg, dat is een investering in de toekomst	41	36	24	33	42	25
Je kunt beter maandelijks rood staan dan lenen bij DUO	55	33	12	50	37	14
Ik denk niet na over de financiële gevolgen van een lening bij DUO	72	17	11	64	23	12
Leeftijdsgenoten denken niet na over de financiële gevolgen op lange termijn van een lening bij DUO	16	28	56	17	35	48

** 'Mijn lening bij DUO kan ik met mijn toekomstige salaris makkelijk aflossen' is buiten beschouwing gelaten omdat deze studenten geen studieschuld/lening bij DUO hebben.*

4.2.1 Redenen om (niet) te lenen

Aan de studenten die lenen is gevraagd waarom zij lenen bij DUO (tabel 24). De belangrijkste reden is om de kosten om te leven te kunnen betalen (bijvoorbeeld eten/huur) (65 procent). Daarnaast wordt ook vaak genoemd om de studie te kunnen betalen (50 procent) en omdat ze niet of niet genoeg geld van hun ouders krijgen (39 procent).

Tabel 24: Redenen voor studenten om te lenen, in percentages (2024 n=375; 2026 n=278) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2024 %	2026 %
Om mijn kosten om te leven te kunnen betalen (bijv. eten/huur)	70	65
Om mijn studie te kunnen betalen	60	50
Ik krijg geen geld of niet genoeg geld van mijn ouders	40	39
Zodat ik op mezelf kan wonen	49	37
Ik heb een lening omdat ik hoge maandelijkse uitgaven heb	39	30
Ik wil mijn ouders niet om geld vragen	30	30
Ik wil me meer kunnen veroorloven (bijv. uitgaan, vakantie, auto, telefoon, hobby's)	30	30
Ik zal later genoeg geld verdienen om mijn lening terug te kunnen betalen	25	26
Ik leen om niet of minder naast mijn studie te hoeven werken	31	25
Ik kan 'goedkoop' lenen bij DUO	17	16
Anders	<1	<3

Daarnaast hebben we studenten die niet bij DUO lenen gevraagd waarom zij dat niet doen. De belangrijkste reden voor studenten om juist *niet* te lenen is dat zij geen studieschuld willen. Deze reden wordt nu vaker genoemd dan in 2024 (tabel 25). Ook geven studenten vaak aan dat ze werken naast hun studie en dat ze genoeg geld hebben.

De reden ‘vanwege rente’ is nieuw toegevoegd in deze meting. Ruim een op de vier studenten geeft dit als reden aan.

Tabel 25: Redenen voor studenten om *niet* te lenen, in 2024 en 2026, in percentages (2024 n=1.128; 2026 n= 1.818)

	2024 %	2026 %
Ik wil geen studieschuld	62	67
Ik werk naast mijn studie	56	53
Ik heb genoeg geld	42	45
Ik leen alleen als het echt nodig is	31	32
Ik krijg genoeg geld van mijn ouders	34	31
Vanwege rente*		28
Ik heb geen of lage lasten	27	28
Mijn ouders raden het af	29	28
Ik heb gespaard om te studeren	19	18
Ik vind een studielening te duur	20	16
Ik ben bang dat ik niet genoeg zal verdienen om de lening terug te betalen	7	8
Anders	12	<3

** Nieuw toegevoegd in 2026.*

4.2.2 Hoogte van lening bepalen

Aan studenten die nu een rentedragende lening/collegegeldkrediet hebben, is gevraagd hoe ze het bedrag hebben bepaald dat ze per maand bij DUO willen lenen. Net als in 2024 geeft 40 procent aan een bedrag te hebben gekozen waarvan ze dachten dat ze daarmee maandelijks konden rondkomen (tabel 26). Een minder grote groep dan in 2024 (25 tegenover 33 procent) is uitgegaan van het maximale leenbedrag en 21 procent (2024: 22 procent) heeft precies uitgerekend hoeveel ze per maand tekortkwamen. Een wat grotere groep studenten dan in 2024 (11 tegenover 4 procent) heeft gekeken naar de gevolgen van een lening voor de toekomst.

Tabel 26: Manier waarop studenten die een DUO-lening hebben, de hoogte van hun lening bepalen, in percentages (2024 n=375; 2026 n=319)

	2024 %	2026 %
Ik heb een bedrag gekozen waarvan ik dacht dat ik daarmee maandelijks rond kan komen	40	40
Ik heb gekeken wat je maximaal kan lenen. Dat bedrag leen ik	33	25
Ik heb precies uitgerekend hoeveel ik per maand tekortkom om al mijn uitgaven te betalen	22	21
Ik leen het bedrag dat ik aan woonlasten heb	10	13
Ik leen het bedrag ter hoogte van het collegegeld	9	12
Ik heb gekeken naar de gevolgen van een lening voor mijn toekomst (bijv. hoogte van mijn hypotheek)	4	11
Dit bedrag heb ik samen met mijn ouders bedacht	10	9
Ik heb gekeken hoe lang ik er over doe om mijn studieschuld af te betalen	5	8

Ik heb de rekenhulp van DUO gebruikt	9	5
Anders	6	<3
Geen idee	<3	<3
Weet ik niet meer	4	<3

4.2.3 Zorgen rondom studieschuld

In de voorgaande paragrafen kwam aan bod hoe studenten tegen lenen bij DUO aankijken, waarom zij wel of niet lenen en hoe zij de hoogte van hun lening bepalen. We gaan nu in op de zorgen die studenten met een studieschuld hebben over deze schuld.

Meer dan de helft van de studenten (55 procent) maakt zich zorgen over de hoogte van de studieschuld (tabel 27). Dit percentage is gestegen ten opzichte van 2024 (44 procent). Ongeveer twee derde (68 procent) maakt zich zorgen over de gevolgen van de studieschuld voor latere financiële beslissingen. Ook dit percentage is gestegen (2024: 58 procent, net als het percentage dat zich zorgen maakt over het afbetalen van hun studieschuld (van 40 naar 49 procent). Een kwart van de studenten met een studieschuld maakt zich zorgen over het afbetalen van de studieschuld binnen de gestelde tijd. Dit is vergelijkbaar met 2024.

Tabel 27: Percentage studenten met studieschuld dat zich zorgen maakt over studieschuld, in 2024 en 2026 (2024 n=995*; 2026 n=455*)

	(Helemaal) oneens 2024 %	Neutraal 2024 %	(Helemaal) eens 2024 %	(Helemaal) oneens 2026 %	Neutraal 2026 %	(Helemaal) eens 2026 %
Ik maak me vaak zorgen over de hoogte van mijn studieschuld	42	14	44	28	16	55
Ik maak me zorgen over de gevolgen van mijn studieschuld voor latere financiële beslissingen (zoals een huis kopen)	33	10	58	23	9	68
Ik maak me zorgen over het afbetalen van mijn studieschuld in de toekomst	47	13	40	35	15	49
Ik maak me zorgen of ik mijn studie binnen de gestelde tijd kan afronden anders moet ik alles terugbetalen	62	11	27	63	12	25

** Deze stellingen hebben alleen studenten voorgelegd gekregen die in de survey hebben aangegeven een studieschuld te hebben.*

Vergelijking met 2024

Ten opzichte van 2024 zien we dat studenten zich meer zorgen maken over hun studieschuld, zowel over de hoogte als over de gevolgen voor latere financiële beslissingen als over het afbetalen in de toekomst.

4.3 Bekendheid met regels rondom de studiefinanciering

We hebben de studenten een aantal stellingen voorgelegd over de regels rondom het studiefinancieringsstelsel. Aan de hand van hun antwoorden krijgen we een beeld van hoe bekend studenten zijn met deze regels. De studenten konden aangeven of de stelling volgens hen juist of onjuist was (tabel 28).

De stellingen waar studenten veel kennis over hebben zijn:

- 'Haal je het diploma van een hbo- of wo-opleiding binnen 10 jaar, dan hoef je de basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct niet terugbetalen' (*juist*) (90 procent weet dit);
- 'Als je een huis wilt kopen, heeft een studieschuld consequenties voor de maximale hypotheek die je kunt krijgen' (*juist) (*75 procent weet dit);
- 'Als je in je eerste jaar voor 1 februari stopt dan krijg je een deel van je collegegeld terug' (84 procent).

Onderwerpen waar studenten minder kennis over hebben:

- 'Het bedrag dat je aan aanvullende beurs ontvangt is een lening en moet je altijd terugbetalen' *(onjuist)* (66 procent weet dit, 21 procent weet dit niet);
- 'Je studentenreisproduct wordt automatisch stopgezet als je er geen recht meer op hebt' (*onjuist)* (63 procent weet dit, 17 procent weet dit niet);
- 'Voor je 18e kun je al gebruikmaken van het studentenreisproduct' *(juist)* (63 procent weet dit, 27 procent weet dit niet);
- 'Je mag na je studie maandelijks meer terugbetalen dan DUO berekent' *(juist)* (59 procent weet dit, 38 procent weet dit niet);
- 'Je kunt iedere maand je lening aanpassen in Mijn DUO' (*juist*) (57 procent weet dit, 40 procent weet dit niet).
- 'DUO rekent tijdens je studie al rente over je studieschuld' *(juist) (*44 procent weet dit, 44 procent weet dit niet);

Tabel 28: Percentage studenten dat stellingen over een lening bij DUO (on)juist beantwoordde (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	Juist		Onjuist		Weet ik niet	
	2024 %	2026 %	2024 %	2026 %	2024 %	2026 %
DUO rekent tijdens je studie al rente over je studieschuld (*juist*)	**50**	**44**	18	12	32	44
Als je een huis wilt kopen, heeft een studieschuld consequenties voor de maximale hypotheek die je kunt krijgen (*juist)*	**81**	**75**	6	5	13	20
Je studentenreisproduct wordt automatisch stopgezet als je er geen recht meer op hebt (*onjuist)*	17	20	**74**	**63**	9	17
Je mag na je studie maandelijks meer terugbetalen dan DUO berekent *(juist)*	**66**	**59**	4	3	30	38
Haal je het diploma van een hbo- of wo-opleiding binnen 10 jaar, dan hoef je de basisbeurs, de aanvullende beurs en het studentenreisproduct niet terugbetalen *(juist)*	**85**	**90**	11	5	4	5

Het bedrag dat je aan aanvullende beurs ontvangt is een lening en moet je altijd terugbetalen *(onjuist)*	13	13	**71**	**66**	16	21
Voor je 18e kun je al gebruik maken van het studentenreisproduct *(juist)*	**66**	**63**	10	9	24	27
Je kunt iedere maand je lening aanpassen in Mijn DUO**		**57**		3		40
Als je in je eerste jaar voor 1 februari stopt met je opleiding, krijg je een deel van je collegegeld terug**		**84**		4		13

** Het antwoord dat juist is, is vetgedrukt weergegeven.*

*** Deze kennisvragen zijn nieuw toegevoegd in 2026.*

Vergelijking met 2024

Over de gehele linie zien we dat studenten minder kennis van de regels hebben ten opzichte van de vorige meting. De enige regel waarvan de bekendheid is toegenomen is dat de prestatiebeursonderdelen vervallen als je binnen tien jaar je diploma haalt (van 85 naar 90 procent in 2026).

4.4 Informatievoorziening

We hebben de studenten gevraagd of zij behoefte hebben aan informatie over studeren en geldzaken. Ongeveer de helft (52 procent) geeft aan daar behoefte aan te hebben (tabel 29). Studenten willen graag meer informatie over:

- wat de financiële gevolgen zijn van lenen (27 procent);
- hoe en wanneer ze hun studieschuld moeten afbetalen (22 procent);
- of ze in aanmerking komen voor toeslagen (24 procent).

Ten opzichte van 2024 is de behoefte aan informatievoorziening gedaald van 67 naar 52 procent.

Tabel 29: Type informatie over studeren en geldzaken waar studenten meer behoefte aan hebben, in percentages (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	2024 %	2026 %
Wat de financiële gevolgen zijn van lenen bij DUO	39	27
Of ik in aanmerking kan komen voor toeslagen (zorgtoeslag, huurtoeslag)	33	24
Hoe en wanneer ik mijn studieschuld moet afbetalen	33	22
Of ik in aanmerking kan komen voor een aanvullende beurs	24	15
Hoeveel ik mag bijverdienen zonder dat dit gevolgen heeft voor mijn lening	21	15
Hoe studiefinanciering werkt	21	15
Hoe de aanvullende beurs werkt	20	15
Welke uitgaven je kunt hebben tijdens je studie	14	11
Hoeveel ik kan lenen van DUO	9	7
Anders	3	<3
Ik heb géén behoefte aan meer informatie over studeren en geldzaken	33	48

5. Algemene financiële situatie

Meer dan de helft van de hbo- en wo-studenten (57 procent) zegt makkelijk of heel makkelijk te kunnen rondkomen. 9 procent komt (heel) moeilijk rond. Studenten die thuis wonen zeggen vaker beter dan gemiddeld (makkelijk) rond te kunnen komen (64 procent). Dat heeft er vooral mee te maken dat zij minder vaste en noodzakelijke uitgaven hebben zoals huur of boodschappen. Studenten die zeggen moeilijk rond te kunnen komen geven aan dat dit komt doordat het leven duurder is geworden (76 procent) en/of dat ze weinig inkomsten hebben (59 procent). Net als in 2024 zijn de studenten die zeggen (heel) moeilijk rond te kunnen komen vaker de wat oudere studenten in de leeftijd van 24-29 jaar; studenten die op zichzelf wonen; studenten die geen recht meer hebben op een basisbeurs; en studenten die geen directe bijdrage krijgen van hun ouders en/of lenen bij DUO.

5.1 Inleiding

In de voorgaande hoofdstukken hebben we gekeken naar de inkomsten en uitgaven van hbo- en wo-studenten, om een beeld te krijgen van hun financiële situatie. Hoe ervaren studenten hun financiële situatie zelf? In dit hoofdstuk gaan we in op de vraag hoe goed studenten vinden dat zij rond kunnen komen en welke knelpunten zij ervaren in hun financiële situatie. We zoomen daarbij ook dieper in op de studenten die zeggen moeilijk rond te kunnen komen, om beter inzicht te krijgen in de kenmerken en omstandigheden die samenhangen met financiële kwetsbaarheid. Ook besteden we aandacht aan de situatie en het gedrag van studenten rond lenen, betalingsachterstanden en rood staan.

5.2 Rondkomen

Bijna drie op de vijf studenten (58 procent) zeggen (heel) makkelijk rond te kunnen komen, 9 procent geeft aan (heel) moeilijk rond te komen (tabel 30). Dat is redelijk vergelijkbaar met 2024.

Tabel 30: Mate waarin studenten kunnen rondkomen (2024 n=1.623, 2026 n=2.096)

	2024 %	2026 %
(Heel) moeilijk	9	9
Niet moeilijk, niet makkelijk	35	33
(Heel) makkelijk	57	58

5.3 Mate van rondkomen naar achtergrondkenmerken

Wie zijn de studenten die zeggen (heel) moeilijk rond te kunnen komen? Dat zijn vaker de wat oudere studenten in de leeftijd van 24-29 jaar (tabel 31). Ook zijn dit vaker studenten die op zichzelf wonen en studenten die geen recht meer hebben op een basisbeurs. Studenten die geen directe bijdrage krijgen van hun ouders en lenen bij DUO geven ook vaker aan meer moeite te hebben met rondkomen. Een vergelijkbaar beeld zagen we in 2024.

Tabel 31: Mate waarin studenten kunnen rondkomen, naar relevante achtergrondkenmerken, in 2026, in percentages (n=2.096)

		(Heel) moeilijk %	Niet moeilijk, niet makkelijk %	(Heel) makkelijk %
Geslacht	Man	10	29	61
	Vrouw	8	37	55
Leeftijd	16-19 jaar	5*	28	68
	20-21 jaar	7*	30	63
	22-23 jaar	10*	38	53
	24-29 jaar	17	41	42
Opleiding	Hbo	9	36	56
	Wo	10	30	61
Woonsituatie	Thuiswonend	6	30	64
	Uitwonend	14	40	47
Basisbeurs	Wel	7	30	64
	Geen	12*	37	51
Aanvullende beurs	Wel	8	37	55
	Geen	10	31	59
Geld ouders	Wel	6	31	62
	Geen	12	35	53
Bijbaan/stage	Wel	9	33	58
	Geen	12	35	53
DUO-lening	Wel	22	44	34
	Geen	7	31	62
Totaal		**9**	**33**	**58**

** n<50*

5.3.1 Mate van rondkomen naar inkomstenbronnen

In de vorige paragraaf zagen we dat studenten zonder basisbeurs, zonder directe bijdrage van hun ouders en studenten met een DUO-lening vaker zeggen moeite te hebben met rondkomen. In tabel 32 combineren we informatie over het gebruik van verschillende inkomstenbronnen met de hoogte van de bedragen die studenten ontvangen. Naast de afzonderlijke inkomstenbronnen is ook het totaal van de aanvullende beurs en de bijdrage van ouders opgenomen. Dit geeft inzicht in de mate waarin studenten financiële steun ontvangen vanuit ouders en/of de aanvullende beurs.

De percentages laten zien in welke mate ontvangers van een inkomstenbron aangeven moeilijk, neutraal of makkelijk rond te komen. De bedragen geven weer hoeveel zij gemiddeld ontvangen uit de betreffende inkomstenbron, en betreffen dus alleen studenten

die die inkomstenbron ontvangen. Zo zien we bijvoorbeeld dat van de studenten die geld van hun ouders ontvangen, 6 procent aangeeft moeilijk rond te komen. Deze groep ontvangt gemiddeld € 262 per maand van de ouders.

Opvallend is dat studenten die zeggen moeilijk rond te komen niet per definitie lagere inkomsten hebben. Hun gemiddelde totale besteedbare inkomen ligt zelfs hoger dan dat van studenten die zeggen makkelijk rond te kunnen komen (€ 1.576 tegenover € 1.268). Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat studenten die moeilijk rondkomen vaker uitwonend zijn, en uitwonende studenten hebben hogere inkomsten en vaak andere en hogere uitgaven (zie hoofdstuk 2 en 3).

Tabel 32: Percentage en hoogte inkomstenbron naar mate van rondkomen, in 2026 (alle bedragen exclusief 0) (n=2.096)

	(Heel) moeilijk		Niet moeilijk, niet makkelijk		(Heel) makkelijk		Gemiddeld***	
	%	€	%	€	%	€	%	€
Geld ouders	6	262	31	197	62	188	52	196
Aanvullende beurs	8	329	37	321	55	259	31	287
Aanvullende beurs + geld van de ouders*	8	310	33	294	59	252	68	270
Bijbaan/stage	9	680	33	655	58	649	89	654
DUO lening	22	703	44	620	34	607	15	634
Zelf sparen	8	130	32	194	60	348	94	291
Totale inkomsten**		**1.576**		**1.392**		**1.268**		**1.337**

** De aanvullende beurs + geld van de ouders, is het gemiddelde totale bedrag van deze twee onderdelen per student. Dit bedrag is daarom niet gelijk aan de optelsom van de aanvullende beurs en geld van de ouders die daarboven staan, omdat niet alle studenten beide inkomstenbronnen hebben.*

*** Het totale inkomen is berekend als het gemiddelde van het totale inkomen per student. Dit bedrag is daarom niet gelijk aan de optelsom van de bedragen van de verschillende inkomstenbronnen, omdat niet alle studenten deze inkomstenbronnen hebben.*

**** De percentages in de eerste drie kolommen hebben betrekking op studenten die de betreffende inkomstenbron ontvangen. De kolom 'Gemiddeld' toont het totale aandeel studenten dat deze inkomstenbron ontvangt en het gemiddelde bedrag onder alle ontvangers.*

Regressieanalyse inkomstenbronnen → rondkomen
Om na te gaan welke inkomstenbronnen het sterkst samenhangen met het gevoel van rondkomen, is aanvullend een regressieanalyse uitgevoerd. Hiermee is gekeken welke inkomstenbronnen, gecorrigeerd voor de andere inkomstenbronnen, het sterkst samenhangen met de mate waarin studenten zeggen rond te kunnen komen. Uit deze analyse blijkt dat vooral het ontvangen van een basisbeurs samenhangt met beter kunnen rondkomen. Het bedrag dat studenten van hun ouders ontvangen hangt er ook mee samen, maar minder sterk.

Voor specifieke groepen studenten wijkt dit beeld enigszins af. Onder studenten van 22 jaar en ouder, die vaak geen recht meer hebben op een basisbeurs, hangt vooral de ouderbijdrage samen met rondkomen. Bij uitwonende studenten hangen met name de ouderbijdrage en de aanvullende beurs samen met de mate waarin zij kunnen rondkomen.

5.3.2 Redenen waarom studenten moeilijk rondkomen

Aan de 9 procent van de studenten die zeggen (zeer) moeilijk rond te kunnen komen, hebben we gevraagd wat hiervoor de redenen zijn (tabel 33). De belangrijkste redenen zijn:
- omdat alles duurder is geworden (76 procent);
- omdat ik weinig inkomsten heb (59 procent).

Ook heeft een substantieel deel moeite met rondkomen doordat ze op zichzelf zijn gaan wonen, door hoge vaste lasten, of doordat ouders niet financieel kunnen ondersteunen.

Tabel 33: Redenen waarom studenten moeilijk rondkomen, in 2024 en 2026, in percentages (2026 n= 167) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2026 %
Omdat alles duurder is geworden	76
Omdat ik weinig inkomsten heb	59
Omdat ik op mezelf ben gaan wonen	34
Omdat ik hoge vaste lasten heb (bijvoorbeeld door een hoge huur)	32
Mijn ouders kunnen mij niet financieel ondersteunen*	30
Omdat ik veel (grote) uitgaven heb (gehad)	29
Omdat ik geen basisbeurs heb of ik heb geen recht meer op een basisbeurs*	28
Door andere persoonlijke omstandigheden	23
Ik wil geen lening bij DUO*	22
Ik heb geen bijbaan*	20
Omdat ik mijn geld te makkelijk uitgeef	17
Omdat ik schulden heb	10
Anders	<3

5.3.3 Redenen waarom studenten makkelijk rondkomen

Naast de redenen waarom studenten moeite hebben met rondkomen, hebben we ook gekeken naar de factoren die volgens studenten bijdragen aan het makkelijk kunnen rondkomen (tabel 34).

Studenten die zeggen (heel) makkelijk rond te kunnen komen geven als belangrijkste redenen aan:
- omdat ik een bijbaan heb (67 procent);
- omdat ik nog thuis woon (65 procent).

Tabel 34: Redenen waarom studenten makkelijk rondkomen,* in percentages (n= 1.271) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2026 %
Omdat ik een bijbaan heb met voldoende inkomen	67
Omdat ik nog thuis woon	65
Omdat ik goed op mijn uitgaven let	60
Omdat ik geen (of weinig) schulden heb	58
Omdat ik regelmatig spaar en daardoor een financiële buffer heb	56
Omdat ik lage vaste lasten heb	51
Omdat mijn ouders financieel meehelpen	51
Omdat ik toeslagen (bijv. zorgtoeslag) ontvang	48
Omdat ik een basisbeurs krijg	46
Omdat ik weinig geld uitgeef	43
Omdat ik een aanvullende beurs krijg	21
Omdat ik leen bij DUO	7
Anders	<3

** Dit is voor het eerst uitgevraagd in 2026.*

5.3.4 Mate van rondkomen naar uitgavenposten die studenten zelf betalen

Om beter inzicht te krijgen in de financiële situatie van studenten die zeggen moeilijk rond te kunnen komen, hebben we gekeken in hoeverre zij belangrijke uitgavenposten zelf betalen of dat hun ouders hierin bijdragen. Daarnaast hebben we gekeken naar uitwonende studenten afzonderlijk, omdat zij gemiddeld vaker aangeven moeite te hebben met rondkomen. Ook voor de studenten van 16 tot en met 21 jaar is een aparte analyse gemaakt. Deze groep bevindt zich vaker aan het begin van de studie en heeft recht op een basisbeurs.

Studenten die aangeven moeilijker rond te kunnen komen betalen gemiddeld meer posten zelf (24 tegenover 17 posten) (tabel 35). Zij betalen vaker zelf de huur, collegegeld en zorgverzekering. Studenten die zeggen makkelijk rond te kunnen komen geven juist vaker aan dat hun ouders deze kosten betalen. Hetzelfde beeld zien we bij uitwonende studenten en bij studenten van 16 tot en met 21 jaar. Ook binnen deze groepen betalen studenten die zeggen moeilijk rond te kunnen komen gemiddeld meer uitgavenposten zelf en dragen zij vaker zelf zorg voor kosten zoals collegegeld en zorgverzekering. Sparen hangt eveneens samen met rondkomen: studenten die aangeven moeilijk rond te kunnen komen sparen minder vaak dan studenten die zeggen makkelijk rond te kunnen komen.

Tabel 35: Mate waarin studenten kunnen rondkomen, naar uitgavenposten die zij zelf betalen of hun ouders, in 2026, in percentages (n=2.096)

	Alle studenten		Studenten 16-21 jaar		Alleen uitwonende studenten	
	(Heel) moeilijk %	(Heel) makkelijk %	(Heel) moeilijk %	(Heel) makkelijk %	(Heel) moeilijk %	(Heel) makkelijk %
Gemiddeld aantal posten zelf betalen	24	17	22	16	27	22
Betaalt huur zelf**	88	72	<3	<3	88	72
Betaalt collegegeld zelf	56	33	48	29	51	35
Betaalt zorgverzekering zelf	75	61	72	61	77	59
Betaalt boodschappen zelf	49	25	42	20	87	86
Spaart zelf	84	98	85	97	88	98

** *Alleen uitwonende studenten*

5.4 Leningen, betalingsachterstanden en roodstand

Naast het gevoel van rondkomen zijn ook leningen (exclusief DUO), betalingsachterstanden en/of roodstand belangrijke indicatoren van de financiële situatie van studenten. Bij 17 procent van de studenten is hier sprake van (tabel 36). 12 procent van de studenten heeft een betalingsachterstand en een klein aandeel van 2 procent staat op dit moment rood. Het aandeel dat een informele lening heeft, is gestegen ten opzichte van 2024 (13 tegenover 5 procent). Het overgrote deel van de studenten (83 procent) heeft op dit moment geen enkele schuld (leningen, betaalachterstanden, roodstand).

Tabel 36: Percentage studenten met een lening, betalingsachterstand of roodstand op dit moment (2024 n=1.623, 2026 n=2.096)

	2024 %	2026 %
Wel een lening (excl. DUO-lening), betalingsachterstand en/of roodstand	**17**	**16**
Informele lening (één of meerdere personen)	5	13
Formele lening (bank/financiële instelling)	<1	3
Betalingsachterstand	12	13
Roodstand	2	2
Geen lening (excl. DUO-lening), betalingsachterstand en roodstand	**83**	**84**

Vergelijking met 2024

Ten opzichte van 2024 zien we een toename in het percentage informele leningen.

5.4.1 Lening (exclusief DUO-lening)

Aan de studenten is gevraagd van wie zij weleens geld lenen of hebben geleend. 60 procent van de studenten heeft nooit geld geleend van anderen, een bank en/of een financiële instelling (tabel 37). Ouders zijn de populairste bron om van te lenen: een derde van de studenten die weleens geld lenen, leent van hun ouders.

Tabel 37: Percentage studenten dat op dit moment of in het verleden geld van anderen heeft geleend (meerdere antwoorden mogelijk) (2024=1.623, 2026 n=2.096)

	2024 %	2026 %
Ouder(s)/verzorger(s)	33	33
Vrienden en/of vriendinnen	8	7
Je vriend of vriendin (partner)	8	5
Andere familieleden (bijv. broer, zus, opa of oma, oom of tante)	2	7
Klasgenoten	2	1
Een bank of een andere financiële instelling	2	2
Kennissen	1	1
Anders	<1	<3
Ik leen nooit geld van anderen of van een bank/financiële instelling	60	60

Vergelijking met 2024
Ten opzichte van 2024 is het beeld vergelijkbaar. We zien alleen een lichte stijging bij het lenen van andere familieleden.

Aan de studenten die op dit moment geld lenen, is gevraagd waarom ze lenen. De belangrijkste reden om informeel/formeel geld te lenen is net als in 2024 om de kosten van leven te kunnen betalen (bijvoorbeeld eten/huur) (tabel 38). In 2026 wordt vaker dan in 2024 als reden genoemd om de studie te kunnen betalen.

Tabel 38: Redenen voor studenten om te lenen (formeel en informeel), in percentages (2024 n=95; 2026 n=95) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2024 %	2026 %
Om mijn kosten om te leven te kunnen betalen (bijv. eten/huur)	41	41
Om mijn studie te kunnen betalen	25	31
Zodat ik op mezelf kan wonen	22	22
Ik wil me meer kunnen veroorloven (bijv. uitgaan, vakantie, auto, telefoon, hobby's)	21	17
Ik heb een lening omdat ik hoge maandelijkse uitgaven heb	19	17
Ik krijg geen geld of niet genoeg geld van mijn ouders	14	17
Ik leen om niet of minder naast mijn studie te hoeven werken	<1	
Ik zal later genoeg geld verdienen om mijn lening terug te kunnen betalen	<1	12
Ik wil mijn ouders niet om geld vragen	<1	
Anders	29	<3

5.4.2 Betalingsachterstand
Onder de studenten met een betalingsachterstand (13 procent) komt een openstaand betaalverzoek/Tikkie of WieBetaaltWat het vaakst voor (47 procent) (tabel 39). Op de tweede plaats staat een openstaande rekening van een online aankoop (achteraf betalen) (27 procent).

Tabel 39: Percentage studenten van 18 jaar of ouder met een bepaalde betalingsachterstand (2026 n=226) (meerdere antwoorden mogelijk)

	2026 %
Een betaalverzoek/Tikkie of WieBetaaltWat-rekening die ik al betaald had moeten hebben	47
Een openstaande rekening van een online aankoop (achteraf betalen)	27
Een openstaande rekening(en) van de zorgverzekering	15
Boetes die al betaald hadden moeten zijn	15
Een betalingsachterstand van de creditcardrekening	10
Andere openstaande rekening(en)	10
Een openstaande rekening voor de opleiding (bijv. collegegeld of studieboeken)	9
Een betalingsachterstand bij de Belastingdienst (voor inkomstenbelasting of toeslagen)	6
Openstaande rekening(en) van de huur of hypotheek	6
Openstaande rekening(en) van mijn mobiele telefoon	<3
Openstaande energierekeningen	<3

Van de studenten met een betalingsachterstand heeft 35 procent tot € 100 aan betalingsachterstanden (tabel 40). Ruim een op de tien (11 procent) heeft een betalingsachterstand van meer dan € 1.000.

Tabel 40: Hoogte betalingsachterstanden, in percentages (2024 n=198; 2026 n=226)

	2024 %	2026 %
Minder dan € 50	24	15
€ 50 tot € 100	25	20
€ 100 tot € 250	21	24
€ 250 tot € 500	16	12
€ 500 tot € 1.000	10	12
Meer dan € 1.000	4	11

Vergelijking met 2024
Ten opzichte van 2024 zijn de betalingsachterstanden tot € 100 gedaald van 49 naar 35 procent. We zien wel een forse stijging van de betalingsachterstanden van meer dan € 1.000.

5.4.3 Roodstand

De meerderheid van de studenten staat nooit rood (63 procent) (tabel 41). Een op de tien staat zelden rood.

Tabel 41: Frequentie van roodstand, in percentages (2024 n=1.545, 2026 n=1.947)

	2026 %
Altijd	<3
Vaak	<3
Soms	4
Zelden	10
Nooit, maar ik heb wel de mogelijkheid om rood te staan	31
Ik kan niet rood staan	32
Ik weet niet of ik rood kan staan	21

6. Spaargedrag

Net als in 2024 spaart 95 procent van de studenten. Gemiddeld sparen studenten € 291 per maand. Dit bedrag ligt iets hoger dan in 2024, toen studenten € 251 per maand spaarden. De meest genoemde redenen om te sparen zijn: omdat het verstandig is (75 procent) en voor 'later' (vervolgstudie, op jezelf wonen) (73 procent). De redenen om te sparen zijn vergelijkbaar met die in 2024. Er wordt nu wel vaker aangegeven dat er wordt gespaard voor 'later'. Studenten geven nu wel iets vaker aan dat ze niet kunnen sparen omdat ze het geld nodig hebben om van rond te komen.

6.1 Inleiding

Voor een stabiele financiële situatie is het belangrijk geld achter de hand te hebben. Een financiële tegenvaller leidt dan niet meteen tot problemen. Ook voor grotere uitgaven in de toekomst is het belangrijk om geld opzij te zetten. Toch kan het lastig zijn om te sparen. Weinig inkomsten of hoge dagelijkse uitgaven, maar ook de sociale druk om mee te doen, kunnen belemmerend werken. In dit hoofdstuk kijken we naar het spaargedrag van studenten. Lukt het hun om te sparen en hoeveel sparen zij?

6.2 Welke studenten sparen?

Als eerste springt in het oog dat vrijwel alle studenten sparen. Net als in 2024 spaart 95 procent van de studenten (tabel 42).

Tabel 42: Percentage studenten dat spaart of waarvoor wordt gespaard (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	2024 %	2026 %
Ik spaar zelf en mijn ouder(s) of anderen sparen ook voor mij	32	31
Ik spaar alleen zelf	63	64
Alleen mijn ouder(s) of anderen sparen voor mij	2	1
Ik spaar niet zelf en anderen sparen ook niet voor mij	3	4

Gemiddeld sparen studenten maandelijks € 291 (tabel 43). De mediaan ligt lager, namelijk op € 200. Dit betekent dat de ene helft van de studenten minder dan € 200 per maand spaart en de andere helft meer dan € 200.

Thuiswonende studenten sparen meer (€ 334) dan uitwonende studenten (€ 210). Zij houden blijkbaar meer geld over. Dat is ook niet verwonderlijk, aangezien uitwonende studenten hogere uitgaven hebben. Wat ook niet verrast is dat studenten met een bijbaan meer sparen (€ 302) dan studenten zonder bijbaan (€ 173). Zij hebben meer ruimte in hun budget om geld opzij te zetten. In hoofdstuk 5 zagen we al dat studenten die moeilijk kunnen rondkomen minder sparen dan studenten die makkelijk kunnen rondkomen (€ 130 versus € 348).

Tabel 43: Percentage studenten dat zelf spaart en het gemiddelde bedrag per maand (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

		2024		2026	
		%	€	%	€
Geslacht	Man	93	265	94	312
	Vrouw	96	240	95	274
Leeftijd	16-19 jaar	96	243	95	270
	20-21 jaar	97	269	95	322
	22-23 jaar	94	257	96	286
	24-29 jaar	91	226	91	278
Opleiding	Hbo	97	263	94	305
	Wo	92	233	95	273
Woonsituatie	Thuiswonend	97	292	95	334
	Uitwonend	92	193	94	210
Basisbeurs	Wel			95	289
	Geen			94	296
Aanvullende beurs	Wel			94	317
	Geen			95	281
Geld ouders	Wel			95	256
	Geen			95	334
Bijbaan/stage	Wel			94	302
	Geen			95	173
DUO-lening	Wel			89	242
	Geen			96	299
Totaal		**95**	**251**	**94**	**291**

Vergelijking met 2024
In vergelijking met 2024 sparen studenten nu iets meer per maand: € 291, tegenover € 251 in 2024.

6.3 Spaargedrag

Naast de vraag óf studenten sparen, hebben we ook gekeken hoe zij tegen sparen aankijken. De meeste studenten (80 procent) proberen geld te sparen zodat zij in de toekomst ergens op terug kunnen vallen (tabel 44). Een even grote groep (81 procent) probeert regelmatig te sparen, ook al is het maar een klein bedrag. Bijna driekwart (71 procent) zorgt er altijd voor geld gespaard te hebben voor minder goede tijden. De houding ten opzichte van sparen is vergelijkbaar met 2024.

Tabel 44: Stellingen over sparen, in 2024 en 2026 (2024 n=1.623; 2026 n=2.096)

	(Helemaal) oneens 2024 %	Niet eens, niet oneens 2024 %	(Helemaal) eens 2024 %	(Helemaal) oneens 2026 %	Niet eens, niet oneens 2026 %	(Helemaal) eens 2026 %
Ik probeer geld te sparen zodat ik in de toekomst ergens op terug kan vallen	10	9	82	11	9	80
Ik probeer regelmatig wat geld te sparen, ook al is het maar een klein bedrag	10	6	83	11	7	81
Ik zorg er altijd voor dat ik geld heb gespaard voor minder goede tijden	14	12	74	16	13	71

6.4 Manier van sparen

Aan studenten die zelf sparen is gevraagd hoe zij dat doen. De meeste studenten sparen alleen wat zij overhouden (59 procent) en 10 procent spaart (automatisch) een vast bedrag (tabel 45). Deze percentages zijn vergelijkbaar met 2024.

Tabel 45: Manier van sparen en gemiddeld spaarbedrag per maand, in 2024 en 2026, in percentages (2024 n=1.538; 2026 n=1.990)

	2024 %	2024 €	2026 %	2026 €
(Automatisch) een vast bedrag	12	296	10	323
Alleen wat ik overhoud	59	198	59	244
Een vast bedrag en wat ik overhoud	24	333	26	357

6.5 Redenen om (niet) te sparen

Aan de studenten die zelf sparen (95 procent) is ook gevraagd waarom ze dit doen. 75 procent vindt sparen verstandig, 73 procent spaart voor 'later' (vervolgstudie, op jezelf wonen) en 63 procent spaart voor vakantie (tabel 46). De redenen om te sparen zijn vergelijkbaar met die in 2024. Er wordt nu wel vaker aangegeven dat er wordt gespaard voor 'later'.

Tabel 46: Redenen waarom studenten sparen, in 2024 en 2026, in percentages (2024 n=1.538; 2026 n=1.990)

	2024 %	2026 %
Omdat ik sparen verstandig vind	71	75
Voor 'later' (bijv. vervolgstudie, op jezelf gaan wonen, eigen bedrijf, een huis)	68	73
Voor vakantie	61	63
Zodat ik altijd geld heb om iets te kopen (op een moment dat ik iets wil)	50	52
Voor als er iets kapotgaat, of als ik iets kwijtraak	47	48
Om iets te kunnen kopen dat ik graag wil hebben (bijv. kleding, telefoon, laptop, spullen voor hobby)	19	19
Niet echt een reden, ik hou gewoon geld over	18	19
Omdat het moet van mijn ouders	5	5
Anders	4	<3

Aan de studenten die zelf niet sparen (5 procent) is gevraagd waarom ze dit niet doen. De belangrijkste reden is dat zij al hun geld nodig hebben om te kunnen rondkomen (tabel 47). Dat was in 2024 ook de belangrijkste reden.

Tabel 47: Redenen waarom studenten zelf niet sparen, in percentages (2024 n=85, 2026 n=99)

	2024 %	2026 %
Ik heb al mijn geld nodig om rond te komen	65	69
Het lukt mij niet. Ik geef het geld te makkelijk uit	27	29
Ik betaal (schuld) af waardoor ik niet kan sparen	14	14
Anders, namelijk	14	10

6.6 Spaargeld

De totale hoeveelheid spaargeld van studenten in 2026 is vergelijkbaar met de bedragen uit 2024. Bijna een kwart van de studenten (23 procent) heeft tussen de € 1.000 en € 5.000 spaargeld (tabel 48). Een op de vijf (20 procent) heeft tussen de € 10.000 en € 25.000 spaargeld.

Tabel 48: Totale hoeveelheid spaargeld van de studenten die zelf sparen en spaargeld hebben, in percentages (2024 n=1.319, 2026 n=1.693), zonder studenten die het niet weten of niet willen zeggen

	2024 %	2026 %
Minder dan € 100	3	2
€ 100 tot € 250	3	3
€ 250 tot € 500	3	2
€ 500 tot € 1.000	7	6
€ 1.000 tot € 2.500	12	10
€ 2.500 tot € 5.000	14	13
€ 5.000 tot € 10.000	18	15
€ 10.000 tot € 25.000	19	20
€ 25.000 tot € 50.000	7	9
Meer dan € 50.000	2	3

Bijlage 1 | Achtergrondkenmerken hbo- en wo-studenten

De volgende tabel beschrijft de steekproef zoals deze er ongewogen uitziet. De steekproef wordt hierbij vergeleken met de verdeling van studenten tot 30 jaar in heel Nederland op basis van gegevens van DUO. Op basis van deze gegevens heeft de weging plaatsgevonden.

Tabel 49: Achtergrondkenmerken van studenten in steekproef

		Ongewogen steekproef %	Studenten volgens DUO 1 oktober 2025 %
Geslacht	Man	45	47
	Vrouw	55	53
	Anders		
Leeftijd	16-19 jaar	33	28
	20-21 jaar	31	29
	22-23 jaar	22	23
	24 jaar en ouder	14	20
Opleidingsniveau	Hbo	56	58
	Wo	44	42
	Onbekend	<5	
Woonsituatie	Thuiswonend	66	65
	Uitwonend	34	35
	Onbekend	<5	

Tabel 50 presenteert de verdeling van achtergrondkenmerken voor de thuiswonende en uitwonende studenten, nadat de dataset is gewogen.

Tabel 50: Achtergrondkenmerken naar woonsituatie (n=2.096)

		Thuiswonend %	Uitwonend %
Geslacht	Man	68	32
	Vrouw	62	38
Leeftijd	16-19 jaar	84	16
	20-21 jaar	69	31
	22-23 jaar	54	46
	24 jaar en ouder	45	55
Opleidingsniveau	Hbo	78	22
	Wo	46	54
Studiejaar	1e en 2e jaar bachelor	75	25
	3e en 4e jaar bachelor	67	33
	(Pre)master	39	61
	Anders	39	61
Totaal		**65**	**35**

Bijlage 2 | Onderzoeksopzet

Doelgroep
Studenten van 16 tot 30 jaar, hbo en wo.

Netto steekproef
De netto steekproef bestaat uit 2.096 respondenten. Deze steekproef is representatief voor voltijd hbo- en wo-studenten tot 30 jaar in Nederland. Het onderzoek is gewogen op leeftijd, geslacht, opleidingsniveau en herkomst. Buitenlandse studenten (EER) vormen geen onderdeel van dit onderzoek.

Werving respondenten
De studenten zijn geworven via DUO door middel van een brief met daarin een QR-code naar de vragenlijst. Voor deelname aan het onderzoek ontvingen de studenten € 12,50.

Veldwerkperiode
Het veldwerk is uitgevoerd van 21 t/m 27 april 2026.

Achtergrondkenmerken
Bij de vragen is gekeken naar de samenhang met de volgende achtergrondkenmerken:
- geslacht;
- leeftijd;
- type opleiding;
- woonsituatie: thuiswonenden en uitwonenden. Uitwonende studenten kunnen studenten zijn die op kamers wonen (met anderen), die zelfstandig in een appartement/huis wonen of die samenwonen met hun partner.

Bijlage 3 | Uitgavenposten

Hieronder staan de uitgavenposten vermeld waarvan de studenten hebben aangegeven óf zij hier geld aan uitgeven en zo ja, hoeveel. De vetgedrukte kopjes zijn de uitgavencategorieën waar de verschillende individuele uitgavenposten onder vallen.

Huur (inclusief energie, water, televisie en internet)
- huur kamer/hypotheek woning (incl. water/gas/elektra);
- internet- en/of tv-abonnement (het gaat hier niet om streamingsdiensten).

Lokale lasten
- lokale belastingen van de gemeente en het waterschap (alleen indien zelfstandige woning).

Kamerinrichting (inboedel)

Voeding
- boodschappen (eten en huishoudelijke artikelen);
- drinken, snoep en snacks tussendoor (wat je bijv. koopt in de kantine of de supermarkt voor of na college).

Kosten telefoonabonnement

Collegegeld/lesgeld

Studiekosten
- studieboeken en readers/syllabi;
- studiespullen (bijv. schriften, pennen, printkosten).

Nieuw toegevoegd 2026
- basismateriaal voor het praktijkdeel van je studie (bijv. kleding, gereedschap);
- laptop/tablet/computer en softwarelicenties.

Kostgeld

Zorgverzekering
- basiszorgverzekering;
- aanvullende zorgverzekering/tandartsverzekering.

Overige verzekeringen
- inboedelverzekering;
- aansprakelijkheidsverzekering;
- telefoonverzekering;
- reisverzekering.

Vrije tijd
- avondje uit (bijv. café, club, terras, bioscoop) ('discotheek' in 2026 vervangen door 'terras');
- uit eten en/of bestellen/afhalen bij snackbar, restaurant, eetcafé etc.;
- recreatie (bijv. dagje weg, zwembad, pretpark, dierentuin, sauna);
- beoefenen hobby's (bijv. toneel- of muziekvereniging);
- lidmaatschap/contributie studenten- en/of studievereniging;
- sporten (bijv. sportabonnement, contributie sportclub);
- vakantie(s).

Kleding en schoenen (incl. accessoires zoals riemen, sjaals en sieraden)

Persoonlijke verzorging (verzorgingsartikelen, kapper)
- verzorgingsartikelen (bijv. deodorant, gel, make-up, shampoo, parfum of aftershave, scheerschuim, tandpasta);
- kapper.

Entertainment (bijv. Spotify, Netflix, tijdschriften, krant)

Vervoer
- openbaar vervoer (bijv. NS, bus, tram of metro). Het gaat hier om kosten buiten je studentenreisproduct;
- abonnement op Felyx, Swapfiets, private lease;
- brandstof (bijv. auto, scooter of brommer);
- onderhoudskosten voor vervoersmiddel (bijv. scooter, auto, fiets);
- verzekering voor vervoersmiddel (bijv. scooter, auto, fiets).

Overig
- cadeaus;
- games, apps en computeraccessoires;
- boeken (geen schoolboeken) en losse tijdschriften;
- sigaretten, shag, e-sigaret en/of drugs;
- loterijen, online gokken, krasloten, speel- en gokautomaten;
- andere uitgaven die nog niet genoemd zijn.

Bijlage 4 | Prijsindexcijfers

De uitgaven uit 2026 zijn gebaseerd op de bedragen uit 2024 en gecorrigeerd met behulp van CBS-prijsindexcijfers. In tabel 51 staan de prijsindexcijfers per uitgavencategorie. De index geeft de prijsontwikkeling in 2026 ten opzichte van 2024 weer (2024 = 100). Daarbij is per uitgavenpost aangesloten bij het meest relevante prijsindexcijfer van de betreffende bestedingscategorie (bv. huur, voeding, vervoer, etc.).

Tabel 51: CBS-prijsindexcijfers per uitgavenpost (2024 = 100)

Bestedingscategorie	Index
041100 Werkelijke huur hoofdverblijf	110,57
083400 Gebund. telecommunicatiediensten	96,333
141200 Watersysteemheffing	115,37
000000 Alle bestedingen	106,57
121200 Verzekeringen i.v.m. gezondheid	110,14
121900 Overige verzekeringen	115,76
083200 Mobiele communicatiediensten	90,749
083920 Abonnementen streaming e.d.	112,61
104000 Tertiair onderwijs	124,33
097110 Educatieve boeken en leerboeken	105,18
070000 Vervoer	104,73
030000 Kleding en schoenen	101,14
090000 Recreatie, sport en cultuur + 111100 Restaurants, cafés e.d.	107,25
010000 Voeding en alcoholvrije dranken	105,66
131000 Lichaamsverzorging	106,05
000000 Alle bestedingen	106,57